

DOLENSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OK

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izhaja vsak četrtek - Posamezna številka 15 din - LETNA NAROČNINA 600 din, polletna 300 din, četrletna 150 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1200 din oziroma 1 amer dolarje - TEKOCI RACUN pri Mestni hranilnici - Komunalni banki v Novem mestu št. 606-70/3-24

Štev. 12 (522) Leto XI.
NOVO MESTO, 24. MARCA 1960

UREJUJE uredniški odbor NASLOV UREDNISTVA i Dilančeve ulice, Poštni pri št. 127 - Nenaročenih rok po

STUDIJSKA KNJIŽNICA
MIRANA JARCA
NOVO MESTO

Materialna pomoč naj dokaže naše razumevanje za kulturo

Tovariš
Miha Marinko
v Spod. Posavju

V torek si je predsednik Ljudske skupščine LRS tovariš Miha Marinko v spremstvu predstavnikov OLO, okr. odbora SZDL in občinskih funkcionarjev ogledal več gospodarskih obratov na Senovem in v Vidmu-Krškem. Domači predstavniki so pri tem seznanili tov. predsednika z gospodarskimi in družbenimi vprašanji obeh občin. O obisku bomo prihodnji teden obširneje poročali.

16. marca je bila v Novem mestu razširjena seja okrajnega sveta za kulturo in prosveto. Seja, ki bi jo smeli nazivati posvetovanje, je razbistrila precej temnih voda, v katerih plavata naša kultura in prosveta. Razprava je bila v začetku malo mlačna, kmalu pa se je razživila in lahko trdimo, da je res razbistrila kulturne vode.

Več načrtov v razvoju kulture in prosvete

Sveti za kulturo in prosveto so samoupravni organi, lahko bi rekli podaljšana roka od delovnih družbenih služb pri občinah in okraju. Zaradi drobnosti naziva jih radi zamenjamo s sveti Svobod in prosvetnih društev. Vendar imajo sveti za kulturo in prosveto širše naloge kot prej omenjeni. Onj vodijo skrb o kulturni in prosvetni politiki na svojem področju. Iz razprave je izzvenelo, da je bila do zdaj povezanost občinskih svetov z okrajnim prešibka. Sveti Svobod in prosvetnih društev delujejo na področju kulture in prosvete, zato bodo morali sveti za kulturo in prosveto stike z njimi poživiti. Občinski sveti so se do zdaj pri delu večinoma še lovili, njihovo delovanje pa še ni zadostno široko usmerjeno. Preveč so zaprti vase, premalo odločno nastopajo v občinah.

Pri delu primanjkuje načrtnosti. Vsak svet mora zato izdelati svojemu okolju primeren načrt dela. Ta načrt mora zajeti vprašanja kulture in prosvete v občini. Nato bo svet laže zagovarjal potrebe in zahteval pomoč, obenem pa vzbudil zanimanje za kulturno-prosvetno delo pri občinskih možeh.

Kakšno organizacijsko obliko osvojiti?

V vseh občinskih sveti za kulturo in prosveto niso samostojni. Ponekod so združeni s

svetom za šolstvo, drugod s svetom za telesno vzgojo, drugod spet delujejo komisije za kulturo in prosveto. Organizacijska oblika ni važna, če telo izpolnjuje svoje naloge, so ugotovili na posvetovanju. K delu v svetih moramo pritegniti ljudi, ki jih kulturno-prosvetne dejavnosti zanimajo. Šele nato bo združen svet za šolstvo, prosveto in kulturo začel razpravljati tudi o problemih prosvete in kulture v občini.

Na vseh občinih in tudi na okraju bomo morali namestiti referente za kulturo in prosveto, ker smo opazili, da uslužbenci v oddelkih za družbene službe zaradi preobremenjenosti ne morejo slediti

delu svetov in se zato v pisarniškem poslovanju večkrat kaj zatakne.

«Dolenjska nam nič ne nudi...»

Tako radi trdijo gospodarstveniki, ki se zaposlijo v našem okraju, pozabljajo pa, da je treba za razvoj kulturno-prosvetnega dela nuditi tudi materialna sredstva. Ni dovolj prisostvovati seji sveta za kulturo in prosveto in izraziti razumevanje. Investicije za kulturo so neposredne investicije za človeka, tudi pri njih pa so osnovno sredstva. So primeri, ko se porodi vprašanje, ali bomo letos v občini zgradili eno stanovanje več, ali pa rešili problem vseh

knjižnic v občini. Gospodarstveniki se navadno raja odločijo za gradnjo stanovanja. Ne smemo pozabljati, da so sodobna sredstva, na primer knjiga, film, gledališka predstava, nastop pevskega zbora in podobno, enakovredni spremljevalec strokovne vzgoje. Takšne oblike našega kulturno-prosvetnega delovanja, delavca-proizvajalca prevezajo, ga duhovno oblikujejo in ga torej kot človeka dvigajo iz zapuščenosti, s katerimi se prav pri nas še trdo otepmo.

Samo formalno razumevanje občin in podjetij za kulturo in prosveto brez nudenja materialnih sredstev pomeni, da razumevanja ni. Le z dobro voljo se namreč ne da gra-

Z zadnje razširjene seje okrajnega sveta za kulturo in prosveto v dvorani Zavoda za izobraževanje odraslih: člani sveta in predstavniki OLO med poročilom

400 milijonov več!

Z občnega zbora sindikalne podružnice tovarne NOVOTEKS

Te dni so v polnem teku občni zbori sindikalnih podružnic v večjih gospodarskih organizacijah. Zanimivo za letošnje zore je, da večinoma povod kar najbolj stvarno razpravljajo o ureditvah proizvodnih načrtov in o možnosti za povečanje storilnosti. To velja tudi za nedeljski občni zbor v NOVOTEKSU, ki se ga je med drugimi gosti udeležil tudi podpredsednik Republiškega sveta sindikatov Slovenije tovariš Jože Borštnar.

Direktor podjetja je seznanil kolektiv s težavami, ki jih imajo z odplačevanjem investicijskega posojila. V dveh letih morajo vrniti dobre pol milijarde dinarjev posojila, od tega polovico letos. Ugotovili so, da to pri sedanjem proizvodnem načrtu ne bo mogoče. Zaradi tega so letošnji proiz-

vodni načrt sklenili povečati od planiranih 2 milijard 600 milijonov dinarjev na 3 milijarde. Da bi 400 milijonov tudi uresničili, so se odločili najeti 50 milijonov dinarjev posojila za nove stavbe, s katerimi bodo že letos povečali zmogljivost tiskalnice od pol milijona na en milijon metrov blaga.

Razen tega bodo uvedli še nekatere nove tehnološke postopke in izvedli ožjo specializacijo proizvodnje. Posebna komisija pripravila uvedbo nagrajevanja po enoti proizvoda.

K razpravi se je priključil tudi tovariš Jože Borštnar. Govoril je o tem, da morajo imeti podjetja načrte za daljši čas in ne samo za eno leto, ker jim to omogoča načrtnije gospodarjenje in jasnejšo perspektivo. Dotaknil se je tudi odnosov med ljudmi in obsejili pojave dvojne morale. Oporočil je, da se morajo delovni kolektivi bolj zanimati tudi za gospodarjenje v komuni. Od svojih predstavnikov v zboru proizvajalcev morajo zahtevati, da jim redno poročajo o oseh problemih komune, kar dosti v novomeškem okraju ni bilo običaj.

DANES: GLIGORIČ V NOVEM MESTU!

Menda vam ga ni treba predstavljati. Dovolj bo, če povemo, da je osemkratni prvak Jugoslavije in da je pred dnevi v Ljubljani že devetletni prejel naslov najboljšega šahovskega mojstra v Jugoslaviji. Stelejo ga v šestorico najboljših vlemojstrov na svetu. Za njegovo ime in uspehe vedo tudi tisti, ki se za šah zelo malo ali pa nič ne zanimajo.

Velemojster GLIGORIČ se je odzval vabilu Okrajne šahovske zveze Novo mesto, da se po prenevanju v Ljubljani oglasi v Novem mestu in da se na 15 dneh pomeri z najboljšimi šahisti iz Crnomlja, Brežic, Krškega, Sevnice, Trebnjega in Novega mesta. To bo dejansko okrajna šahovska reprezentanca na 15 deskah, ki se bo borila za čim boljše uspeh proti renomiranemu nasprotniku.

SIMULTANKO BODO Z IGRALI DANES, V CETRTEK, 24. MARCA, OD 16. URE DALJE V DVORANI CENTRA ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH - VAJENSKA SOLA, IL NADSTROPJE. Pred začetkom te zanimive šahovske prireditve bo velemojster Gligorič pripravoval svoje vstave z zadnjih turnirjev in odgovarjal na vprašanja udeležencev simultanke. To bo nekaj urni časopis, v katerem bo sodeloval tudi sekretar Šahovske zveze Slovenije tov. Kapus. im

Pred ustanovitvijo stanovanjske zadrage v Novem mestu

V torek, 15. marca, je bil v Novem mestu posvetovalni sejanec sveta za stanovanjske zadeve pri občinskem ljudskem odboru Novo mesto. Udeležili so se ga tudi predstavniki nekaterih podjetij in ostali ljudje, ki se zanimajo za zadržno gradnjo. Na tem sestanku je bil izvoljen odbor, ki bo dal pobudo za ustanovitev stanovanjske zadrage in pripravil podatke o sredstvih, ki jih bo dobila bodoča stanovanjska zadruga iz stanovanjskega sklada občine letos (obljubljenih je 10 milijonov dinarjev) in prihodnje leto. Odbor bo izvedel med bodočimi člani zadrage in podjetji, ki nameravajo sodelovati pri zadržni gradnji, anketo, s katero bo ugotovil, koliko sredstev bodo člani in podjetja prispevala, kako veliko stanovanje, kakšno in kje bi posameznik rad imel itd.

Ko bo ta odbor zbral vse potrebne podatke, bo sklical ustanovni občni zbor stanovanjske zadrage, ki se ga bo udeležil lahko vsak, predvsem pa prosilec stanovanja.

Vsak član stanovanjske zadrage bo moral plačati pristopni znesek (koliko, bo določil občni zbor) in bo dobil potem po določenem času stanovanje. Zadržna gradnja bo cenejša od posamezne predvsem zaradi skupnih komunalnih naprav (vodovod, elektrika, cesta, kanalizacija itd.) in ker bodo načrti zgradb večinoma tipski. Seveda pa bi bila lahko gradnja še cenejša, če ne bo gradilo gradbeno podjetje, ampak posebna skupina stanovanjske zadrage.

Pogled na najstarejši del Novega mesta. Nizke, večinoma visokoprtilne hiše, se bodo morale umakniti bolj visoki zagidavi. Več o tem berite v nadaljevanju članka: NOVO MESTO RASTE na 4. strani številke

SINDIKATI V BORBI PROTI BREZBRIZNOSTI DO HIGIENSKO TEHNIČNEGA VARSTVA PRI DELU

Vse gre iz žepa

Šest sto milijonov din izgubljenega narodnega dohodka zaradi nesreč pri delu in bolniških izostankov v minulem letu, to je zaskrbljujoč podatek, nad katerim se je treba resno zamisliti. To je ena izmed tistih skritih rezerv, o katerih se danes čisto pogovorno, češ da imamo v njih še nezakoriščene možnosti za izboljšanje življenjske ravnje delovnega človeka. Sicer pa pri tem ne gre samo za denar, ker je prizadevanje za zmanjšanje nesreč pri delu veliko več, kot samo pehanje za večje zasluzke; to je namreč skrb za človeka, da ostane zdrav in srecen, a to je tisto najbolj humano in plemenito, kar lahko storimo zanj.

Na plenumu OSS v Novem mestu je Jože Blažič poročal o higieno-tehničnem varstvu v nekaterih gospodarskih organizacijah. Ugotovil je, da je lani znašala izguba narodnega dohodka zaradi nesreč pri delu in bolniških izostankih 600 milijonov din. Število nesreč pri delu je lani narasčalo, čeprav so gospodarske organizacije porabile za preventivo 73 milijonov din. Med nesrečami je bilo seveda tudi veliko takih, ki se niso zgodile na delu niti ne na poti domov oziroma na delo, temveč pri kakem veseljačenju ali kje drugje. - V podjetjih ugotavljanju vzrokov posvečajo premalo pozornosti. Sploh je opaziti pri nekaterih vodilnih ljudeh brezbriznost, ki bi jo morali sindikati najodločneje obsoditi.

Organi inspekcije dela so, ko so ugotovili vzroke nesreč, ugotovili, da gre v največ primerih za osebne vzroke. Delavci ne uporabljajo zaščitnih

sredstev, ki visijo na steni (IMV Novo mesto), ker tega ne delajo nadrejeni delavci oziroma mojstri. Nekateri stroji, ki jih izdelujejo naša domača podjetja, so brez zaščitnih naprav. Ponekod nabavljajo zaščitna sredstva ljudje, ki se ne razumejo na te stvari. Takih primerov pa bi lahko našli še več. Inspekcija dela je v lanskem letu ugotovila nezadostno zračenje na 500 delovnih mestih, slabo ogrevanje prostorov na 321 delovnih mestih, pomanjkljivo razsvetljava na 236 delovnih mestih itd. V posameznih gospodarskih organizacijah se je lani ponesrečilo pri delu: v industriji motornih vozil v Novem mestu 26,9 odst., v senovškem rudniku 36,9 odst., v breziški opekarni 18,1 odst., v Kantjarici 39,7 odst., v tovarni pohišstva Brežice 25,2 odst., v krmeljskem rudniku 24,3 odst., v črnomljski prehrabeni industriji 26,6 odstotka zaposlenih. Zanimivo je, da so

imeli v nekaterih podjetjih z mnogo težjimi delovnimi pogoji manj nesreč, kot pa gospodarske organizacije z modernejšimi napravami. Tako je bilo v globliskem rudniku manj nesreč, kot v senovškem, v opekarni Prečna manj kot v breziški opekarni itd.

Plenum OSS je po daljši razpravi sprejel več sklepov, za katerih uresničitev bo treba vložiti mnogo truda in volje. Sindikalne podružnice se bodo morale ostro upreti proti vsem pojavom malomarnosti glede skrbi za varnost človeka pri delu, pa najsi gre tu za vodilne ljudi ali za organe delavskega samoupravljanja. V nagrajevanje bo treba vključiti tudi elemente, ki lahko vplivajo na zmanjšanje nesreč pri delu. Povečati je treba vzgojno delo med delavci, predvsem med tistimi, ki prihajajo iz vasi v tovarno. Vsako leto se namreč na novo zaposli okrog 2000 delavcev, ki se jih ob prihodu na delo največkrat sploh ne pouči o delovnih pogojih in nevarnostih pri delu. Se nadalje si bo treba prizadevati, da v vseh večjih podjetjih ustanovijo obrate družbene prehrane, ki sedaj obstajajo samo v 19 gospodarskih organizacijah, kjer dobiva topel obrok hrane 6000 delavcev. Početniško skupnost imajo samo v videmsko-krški občini, treba pa jo ustanoviti tudi v ostalih večjih občinih. Okrajni sindikalni svet bo na eni izmed prihodnjih sej proučil, kako delavci izkorisčajo svoj prosti čas. Vse kaže, da je to področje skrbi za človeka precej zanemarjeno in mu bo zato treba v prihodnje posvečati več skrbi.

Brez kmetijskega strojnika

in kmetijskega strokovnjaka-agronoma ne moremo pričakovati v bodočnosti nujno potrebnega napredka v kmetijski proizvodnji

Mislimo, da bi bilo škoda, če delovni ljudje Dolenjske ne bi zvedeli za občni zbor Društva kmetijskih strojnikov, na katerem so kmetijski strojniki (traktorstvi) poigali obračun svojega dela za lani in si postavljali nov program dela za leto 1960. Zaradi tega bi rad vsaj v grobni obliki opisal važno družbeno koristno dejavnost društva — delo kmetijskih strojnikov pri kmetijskih zadrugah in družbenih posevkih.

Letošnji občni zbor je pa prav posebno vreden zaradi tega, ker sovpada s največjim razmah odločnih družbeno-ekonomskih ukrepov, ki odločno posegajo v razvoj preobrazbe naše vasi.

Ni potrebno se posebej poudariti, da je mehanizacija v kmetijstvu med glavnimi ciljnimi pri preobrazbi naše vasi. Toda kaj nam pomenja zadostno število traktorjev in kmetijskih strojnikov, če zanje ne bi imeli ustreznega, dobro izučena, kvalificirane in nkratkoli družbeno zavedenega človeka. — Mirno lahko trdimo, da je kmetijski strojnik poleg kmetijskega strokovnjaka na vsaki ovirani kmetiji najvažnejši strojni in kmetijski proizvodni faktor. Danes imamo vsaj na začetno pot v kmetijstvu. — Stavne napotke in kmetijstvu nam je nakazal IX. plenum SZDLJ.

Razprava na obnem zboru kmetijskih strojnikov pa je pokazala, da se manjka ne zavedajo važne vloge kmetijskega strojnika v sodobni kmetijski proizvodnji in nje ne priznavajo meša, ki mu po njegovem delu in vlogi v kmetijski zadruzi ali pa na družbenem posevku pripada. Tudi ostali nepoučeni ljudje v industriji smatrajo kmetijskega strojnika za manj vrednega, za navadnega vozača traktorja, kajti že samo delo v kmetijstvu ga po njihovem mnenju, stori manj vrednega. Isto sodbno imajo tudi o ostalih delavcih v kmetijstvu, pa čeprav imajo isto kvalifikacijo. Strojnik v industriji in drugje. Mnogi pa ne vedo, da je voznik s traktorjem po cesti le eno izmed najmanj važnih del kmetijskega strojnika in da je bila ta vožnja nekoli zaradi izkoriščenja samega traktorja nujna. Za sedaj se bomo obeh vprašanj dotaknili pa bo traktor le pogostnik in večini strojnim mnogim priključkom, ki pomagajo v kmetijski proizvodnji do večje in cenejše proizvodnje kmetijskih pridelkov, ki jih naši delovni ljudje v industriji zahtevajo za vsakdanje potrebe. V tem pa je ravno kmetijski strojnik ne samo vozač vlečnega stroja — traktorja — ne le traktorist, ampak je predvsem dober upravitelj kmetijskih strojev. Prav zaradi tega je bil na obnem zboru glasno predloženo, da se ne želi družstva traktoristov preimenuje v »Društvo kmetijskih strojnikov«, v naziv, ki mu po njegovi funkciji, t. j. pravemu delu tudi pripada.

Pravilno ravnanje in poznavanje kmetijskih strojev ter njihovo pravilno koriščenje v agrotihni posamezni kulturi daje kmetijski strojniku mnogo večje kvalitete,

Očiten napredek prašičereje v žužemberški občini

Iz podatkov kmetijskih zadrug v občini Žužemberk je razvidno precejšnje povečanje otkupa prašičev v letu 1959. Tako so lani odkupile združbe 3100 prašičev in skupni živi teži 339.783 kg, v letu 1958 pa je otkup znašal le nekaj nad 2000 prašičev, a po skupni živi teži le 251.891 kg. Primerjava z letom 1958 kaže, da se je otkup

prašičev v letu 1959 povečal za celih 57%. — To se odraža v vrednostnem prometu zadrug in v povečanju dohodka na gospodarstvo. Leta 1958 je predstavljal otkup prašičev promet v višini okoli 47.000.000 dinarjev ali okoli 30.000 din na gospodarstvo, v letu 1959 pa znaša promet okoli 68.000.000 din ali 45.000 din na gospodarstvo.

V l. 1960 pričakujemo še nadaljnji napredek prašičereje kar bo posledica organiziranega pitanja in uveljavljanja premij za pogodbeno pitanje.

Nasprotno s prašičerejo pa je v žužemberški občini v letu 1959 promet z govejo živino po količini padel, vrednostno pa narasel. Kakovost prodanega goveda lani je bila boljša kakor prejšnja leta. Novo postavko v ceni je predstavljala plemenska živina — rodovniške krave in telice, ki so dosegle znatno višje cene od ostale živine. Ker se je sestav črede v govedorej v letu 1959 popravil in imamo več mlade živine in pa ker je proizvodno sodelovanje na travliških in deteljških že zajelo večjo površino, si obetamo letos večjo proizvodnjo v govedorej.

M. Senica

Nabirajte zdravilna zelišča

Cvet: lupuha, malih marjetic;
List: bršljina (bršljana);
Korenine: bodiče neže-kompava, habat - smrdljivi bezeg, male norjice - male beladone, regrata, pekoče koprive, trobentije;
Lubje: češnjnovih korenin, češminovih palic;
Mah: hrastov;
Cena in navodila za nabiranje dobite pri vaši zadrugi, ali pri podjetju JOSAD, skladišče Novo mesto, Slakova ul. 8.
Nabiralec, pohitite z nabiranjem lupuhovega cveta, ki ima letos lepo ceno!

Edini škodljivec tobačnih nasadov je ojid. Ne smejo pa tobaka žveplati, ker bi duh po žveplu neprijetno vplival na kadilca. Zavod se ukvarja tudi s križanjem raznih sort tobaka. Prilepsko polje, kjer je sam tobak, je malo kislostasto s PH 5 do 6. Na tej zemlji tobak odlično uspeva. Sorte, to je seme, deli po načrtu pridelovalcem zavod preko odkupnih postaj za tobak. Za 1 ha rabijo okrog 10 gramov semena, saj je v enem gramu povprečno 10.000 semen. Kmetje iz semena vzgojijo sadike, katere sadijo na polje v isti gostoti kot pri nas krompir, to je 60 x 30 cm, kar da približno 40.000 sadik po ha. Med vrstami okopavajo s vprežno živino (z osli). Pridelek je listje, ki se trga 6 do 7-krat. Tobak se začne obirati takrat, ko prične listi na robu rumeneti. Največ dela zavzame natanjke listov na vrvice zaradi sušenja, kar zavzame eno tretjino vsega dela s tobakom. En hektar tobaka zahteva letno 800—1000 delovnih dni.

Kot imamo pri nas tudi med nekmetički prebivalci izoblene ljubitelje vinske trte in nedeljске izletnike med vinograde in hrane, tako je tudi med Makedonci veliko ljubiteljev gojenja tobaka tudi med nekmeti. Marsikateri uradnik ali delavec ima zraven službe še večjo ali manjšo parcelo tobaka, ki jo obdeluje po službenem času zjutraj ali zvečer. Tobak sicer zahteva veliko dela, toda to delo ni težavno in ga s lahkoto zmorejo ženske in otroci. Posebno velja to za natanjke (nizanje) listov na vrvice za sušenje.

Naravno sušenje tobaka traja 15 do 30 dni. Ko pada slana, uniči preostalo listje in je preostalo tobak samo še kot paša za ovce. Porokod smo videli cele črede ovac, ki so se pasle po preostalem tobaku. Pri ki so se pasle v Prilepu in daljni okolici smo

TIT DOBERŠEK: Zapiski s poti po Makedoniji

videli veliko tobaka, ki se je sušil, nanizan na vrvice, okrog hiš, deves, vrtov, gospodarskih zgradb itd. Po odkupu tobak presortirajo, tobačne tovorne ga navlažijo, nar kar gre v posebne prostore za fermentacijo, pri kateri je več postopkov. V času fermentacije se spremeni sestava tobaka, nikotin pride v posebno obliko. Po načinu fermentacije, sorte, kraja pridelovanja in kakovosti listov, se ločijo razne vrste cigaret in drugih tobačnih izdelkov.

Zavod za tobak ima zelo lepo urejeno zbirko tobaka, tobačnih bolezni in dragoceno knjižnico z literaturo o tobaku iz vseh delov sveta.

Zahvaljujoč dohodkom od tobaka, se je mesto Prilep v zadnjih letih kot preredilo. Stare hiše so po večini izgubile in na njihovem mestu so sezidali nove moderne zgradbe. Tlakovali so ulice, uredili parke in mesto dočela modernizirati.

PRIDELOVANJE BOMBAŽA

Na poti iz Prilepa v Kavadarci in naprej ob Vardarju smo videli več nasadov bombaža. Bombaža goje v Makedoniji iz leta v leto več. Leta 1956 so ga imeli 12400 ha, leta 1959 pa že 16 tisoč ha, v načrtu pa imajo, da bodo zasačili 60 tisoč ha z bombažem. Pridelek znaša okrog 900 kg na ha, pri boljši agrotehnik 2000 kg na 1 hektar, pri poskusih na zavodu za bombaž v Strumici so pa dosegli celo 5000 kg bom-

baža na ha. Cena znaša 150 din za kg s semenom vred. Na seme odpade okrog 60%, na sama vlakna pa 40%. Zavod v Strumici uvaja ameriške in grške sorte bombaža ter tudi razna križanja. Najbolj je razširjena bolgarska sorta bombaža, ki izvira iz Rusije. Pridelovanje bombaža zahteva okrog 150 delovnih dni po ha. Seme se mora pred setvijo za 15 minut namakati v 12% raztopini žveplene kisline. Tako pripravljeno seme dele kmetom odkupne postaje za bombaž. Bombaž sejajo od 15. aprila do 15. maja. Na 1 ha porabijo 60 kg semena. Bombaž se seje kot koruza 6 cm globoko v razdalji 60 x 30 cm. Sejajo s strojem, kmetje pa tudi z roko. Zemlja mora ob setvi imeti vsaj 15 stopinj Celzija toplote. Seme vzklje v 5—7 dneh. Bombaž cvete v glavnem v juliju in avgustu, ko je glavna trgatve ali obiranje bombaža. Pobirajo se odprte razcvetle kobile cvetov z bombažnimi vlakni. V manjši meri cvete bombaž še v oktobru in se mora večkrat obirati Gnojniti je treba predsežnja, ker bombaž ne prenese neposrednega gnojenja. Pred cvetenjem je treba bombaž malo prisluti Bombaž zraste 40 do 70 cm visoko, posamezne rastline imajo 15 do 20 cvetov, ki dajo bombaž — pridelek.

VINSKA KLET V KAVADARCIH

Pred Kavadarci smo se peljali ob 500 ha velikih vinogradnih plantažah z žično opo-

ZUNANJEPOLITIČNI TEDESKI PREGLED

Do espiolizje ni prišlo. Laburistična stranka Velike Britanije se ni razcepila. Kompromis je za nekaj časa pomiril najbolj razburjene duhove. Toda v bistvu je le zmagal voditelj stranke Hugh Gaitskell, ki je hotel najprej odpraviti člen 4 strankinje statuta, potem pa je priyvolil v to, da ta člen ostane s pogojem, če mu dodajo njegovo dopolnilo.

Člen 4 statuta britanske laburistične stranke že štirideset let poudarja, da je nacionalizacija oziroma javno lastništvo sredstev za proizvodnjo in distribucije nujen pogoj za zmago socializma v Britaniji in za preobrazbo britanske družbe. Po tretji zaporedni zmagi konservativcev na splošnih parlamentarnih volitvah v Veliki Britaniji se je laburistična »desnica« na čelu z voditeljem stranke Gaitskelom oglasilo s trditvijo, da gre za laburistov pripisati predvsem členu 4 strankinje statuta. Da, tje, da so volilci pokazali, da ne marajo javnega lastništva in da mora zato stranka izbrati drugo pot.

Gaitskell ni popolnoma zavrzel načeta javnega lastništva, pač pa je to načelo tako zvedeno, da leviča in stranki sodi, da je Gaitskell dejansko obupal nad tem temeljnim načelom britanskega laburističnega gibanja. Namesto tega načela je Gaitskell navedel nekatere točke, po katerih bi stranka lahko največkrat izvajala politiko za ureditev pravične družbe. Hkrati Gaitskell opozarja na druge možne oblike javnega lastništva, kakor ga on pojmuje: zadržno dejavnost, konkurenčno javno

lastništvo in državne delnice v zasebnih podjetjih.

Gaitskelov dodatek k členu 4 strankinje statuta obravnava tudi gospodarski položaj Velike Britanije na splošno in poudarja, da je mogoče višjo življenjsko raven, stabilnost in polno zaposlitev doseči samo, če lahko vlada planira narodno gospodarstvo z nadzorstvenimi posegi tako v industriji, ki je

zlatih rezerv. Kljub temu je laburistična vlada uvedla splošno zdravstveno zavarovanje in naprednejšo socialno zakonodajo, ki so jo vse poznejše konservativne vlade pametno ohranile. Kar pa zadeva nacionalizacijo industrije, je ta ostala zgolj na površini, to se pravi, da so cele industrijske panoge takrat vodili posebni, od države postavljeni odbori namesto prejšnjih zasebnih

KOMPROMIS

v javnem lastništvu, kakor v zasebni industriji. Cilj je ta, da je treba interese vse države postavljati nad druge interese.

Na zadnjem sestanku izvršnega odbora laburistične stranke, ki je bil sred. marca, so torej dosegli kompromis. V statut so vključili Gaitskelove točke, nikakor pa niso mogli odpraviti člena 4, ker bi to tako razburilo članstvo stranke, da bi v tem primeru res lahko prišlo do odkritega razcepa.

V čem je pravzaprav bistvo problema? V letih 1945 do 1950, ko je bila na oblasti laburistična stranka, je vlada podzvalila nekaj panog industrije. To je bil čas, ko je Velika Britanija imela velike težave v gospodarstvu, saj je bilo treba najprej pozdraviti najhuje rane, ki jih je prizadejala vojna. Ko je bilo konec vojne, je Britanija na primer imela samo še tretjino predvojnih

Zadružni svet KZ Mokronog

V nedeljo 13. marca je bila seja Zadružnega sveta KZ Mokronog. Na seji so obravnavali ostvaritev proizvodnega plana za leto 1959, sprejeli plan za leto 1960 in izvolili nov upravni odbor zadruge.

Dejstvo, da je bil plan sklepanja pogodb za posevke pšenice in za vzrejo živine v letu 1959 presežen, priča, da so odgovorni čimtelji sveta in zadruge o minulem letu resno zgrabil za delo in znali med kmetovalci vzbuditi zanimanje za kooperacijo. Razprava je bila pokazala tudi to, da je med člani zadružnega sveta še nekaj takih, ki z zadrugo niso sklenili pogobe. Se več — nekateri člani sploh niso prepričani v uspeh takega sodelovanja, ker ne poznajo uspešnega učinka umetnih gnojil ali pa ne verjamejo vani. Take ugotovitve narekujejo potrebo po nadaljnjem temeljitnem delu s kmetovalci. Treba jim je še veliko pojasnjevati in dokazovati, da se bodo razbiti dvomi, strah in nezaupanje.

Razen tega pa bo treba tudi vedno bolj vladati in nadzorovati pri pogodbenih gnojenjih. Plan živinoreje bo dosežen le na ta način, da bomo posvetili travnikom več pozornosti in skrbi.

Strojni odsek zadruga ima primanjkljaj. Sprejeli so novo kalkulacijo za strojni park in pri tem mnogo razpravljali o uporabi traktorja ne le za oranje, marveč tudi za trošenje umetnih gnojil. Sklep, da se morajo vsi člani sveta vključiti med pogodbenike, je razveščen, ker bodo le na ta način lahko sami preprečevali druge kmete za kooperacijo.

Iz celotne seje je bilo razvidno, da bo treba še mnogo prizadevanega dela tako upravni odbor in sveta KZ kot odborov Socialistične zveze. V. V.

Kratke iz raznih strani

- Na volitvah na Celjono je zmagala stranka nacionalne unije pred strankami Bandaranaike, ki ga je lani ubil atentator. Predsednik zmagovite stranke, ki velja za demokratskega, Senanayake je sprejel ponudbo, naj sestavi novo vlado.
- V južnoafriškem mestu Sharpeville je policija streljala na črne demonstrante in jih ubila 56 in ranila nekaj 150. Demonstracije je organiziral Panafriški kongres v znamenje protesta proti temu, da morajo črni nositi posebna dovoljenja za bivanje. Policija je proti demonstrantom uporabila celo reakcijska letala in oklepa vozila.
- Zelo močan potres — njegov jedro je bilo 40 kilometrov pod gladino Tihlega oceana — je prizadel srednjo Japonsko in v zvalovih morje do severne japonske obale. Ta potres je bil dosti močnejši od onega, ki je razdeljal maršsko obmorsko mesto Agadir.
- Indijski premier Nehru je v parlamentu povedal, da bo predsednik kitajske vlade Ču En Lai prišel v New Delhi 19. aprila. V indijskem glavnem mestu bo ostal do 25. aprila. Vodilna državna tudej in Kitajske se bosta pogovarjala o spornih obmejnih vprašanjih.
- Po skupnem protestu veleposlankov arabskih držav je bannaška vlada za zdaj opustila zahtevo, da je treba razpustiti organizacijo alžirskega osvobodilnega gibanja v Bonnu, ki ima svoj sedež v stavbi tunizjskega veleposlaništva.
- V Londonu napovedujejo v zadnjih dneh pomembne spremembe v obrambni politiki britanske vlade, ki zdaj sloni na tako imenovani strategiji iz načela razpolaganja s lastnimi atomskimi orožjem kot »zadrževalnim sredstvom«.
- Predsednik ZDA Eisenhower in premier ZSSR Hruščov sta se v pisnih sporazumelih, da ZDA in Sovjetska zveza ne bodo posredovale zastopnih podatkov o proizvodnji atomskega orožja svojim zaveznikom. To je posebno prizadele Francoze, ki so upali, da jim bodo Američani po eksploziji prve francoske bombe zaupali kaj več svojih atomskih skrivnosti.
- Mesto Rosario v Argentini so razglasili za vojno cono. Tako bo imela policija proste roke pri zasledovanju ljudi, obojenih terorističnih dejanj.

GOŠTINCI SKRBE ZA IZOBRAŽEVANJE

Od 10. februarja do 6. marca je bil na Otočcu tečaj za pridobitev naziva usposobljen gostinski delavec. Udeležilo se ga je 26 goštincev iz vsega okraja, od tega 9 kuharic in 17 strežnikov. Na tečaju so se učili strežbe, kuhanja, poslovne tehnike, hranilstva, turističnega zemljepisa, računstva, slovenščine, nemščine in družbene ureditve. Ob zaključku tečaja so imeli pred republiko komisijo izpit. Opravili so ga vsi. (Na sliki udeleženci tečaja z izpitno komisijo.)

opuščajo in uvajajo črne sorte blatino in naš kraki roščok. Vina so težka, brez posebne arome in imajo premalo kisline. Inf. Judež pripominja, da imajo vina vsakega kraja svoj čar, na katerega se je treba privaditi in ga upoštevati.

Na poti iz Kavadarcev proti Skoplju smo se peljali mimo »Cukey«, kjer unujejo 5000 ha veliko družbeno posestvo z namakalnimi napravami, plantažami vinogradov in sadovnjakov ter živinorejo. Ogledali smo si še razvaline stare rimske naselbine Stobi ob Vardarju iz prvih stoletij našega štetja.

SKOPLJE

Zadnji dan bivanja v Makedoniji je bil namenjen ogledu mesta Skoplja.

Skopje leži v plodni ravnini na najkrajšem potu iz Srednje Evrope za Grčijo, Turčijo in Sredozemlje. Zato je že od najstarejših časov važno ekonomsko središče. Pod carjem Dušanom je Skopje bilo sedež takrat velike in močne srbske države. Pred prvo svetovno vojno je Skopje imelo 47.000 prebivalcev, pred drugo svetovno vojno 75.000, sedaj pa ima 150.000 prebivalcev. V mestu je 15 različnih industrijskih panog. Tu so tovarne stekla, cementa, tekstilno tovarna »Tito«, tovarna alkoldov, tekstilno tovarna, tobačni kombinat itd. V okolici Skoplja je predvidena tudi velika železnar. Zelo lep je razgled na mesto iz stare trdnjave. Mesto ima mnogo kulturnih spomenikov in se danes naglo modernizira. Pri tem vidimo zraven moderne palače še stare nizke hišice. V mestu je preko 2000 obrtnikov, mnogo trgovin, šol in drugih ustanov.

V korak s sodobnejšim

Nadaljujemo z objavljanim gradiva zadnje razširjene seje Okrajnega sveta Svobod in PD v Vidmu; tokrat prinašamo skrajšano poročilo, ki ga je v vprašanih glasbeno dejavnosti in prosvetnih društvih na posvetovanju prebral prosvetni svetovalec Jože Petančič.

Vse povojno dobo označuje silovit, nezadržan in revolucionaren preobrat na vseh področjih našega življenja, kar velja seveda tudi za kulturno in umetniško ustvarjalno dejavnost. Staro in preživelo vsebino nadomešča nova in naprednejša, globoko zakoreninjena in pogojena v ideološki delavsko-socialni razreda.

Kot na vseh drugih kulturnih področjih, se nova doba kaže tudi v glasbi in glasbenem delovanju. Stane glasbeno dejavnost v naših društvih in njen napredek v povojnih letih prav gotovo ni ohrabruječe in sedim, da smo to področje umetnosti do vojne preveč zanemarili in prepustili stihiji. Danes ugotavljamo, da je v pevskih zborih vključeno premalo mladine.

Nikakor pa ne moremo trdit, da mladina danes nima interesa za aktivno glasbeno delo. Prav nasprotno nam dokazuje vsakdanja praksa, da se formirajo razni instrumentalni in instrumentalno-vokalni an-

upada zanimanje mladine za zborovsko petje, pa nš stil h globljemu razmišljanju. Prepoveda je ugotovitev, da je takemo stanju vzrok le pomankanje sposobnih zborovdij.

Ugotovitve kažejo, da je pevsko življenje samo premalo družabno, da so pevskie vaje vse preveč okorele in da so pevskie skupine večidel izolirane in zaprt vase. Prav tako pevci pri izbiri programa premalo upoštevajo sodoben okus publike. Zelo očiten pa je mnogokje nepravilen odnos pevskih kolektivov do mladine, ki je po svojih notranjih dispozicijahdaleč od stereotipnih starih oblik v delu pevskih zborov.

Ena od značilnih potez naše mladine je njena nestropnost, hiteenje in neučakanost, kar je posledica današnjega hitrega tempa življenja, ki je mladince povsem zajel. Dejavnost pevskega zbora pa je zelo nezarzigabana; vaje so dolgočasne in dolgotrajne; to pa ne ustreza mladini.

V tesni zvezi z razgibanostjo pa je nagib, ki vodi samo pevsko dejavnost. Običajno je konkretna ideja pevovodje odločnina, da zbor študira koncert ali določeno število pesmi za proslavo. Tak študij traja nekaj mesecev, preden je dosežen zahteven cilj. Mlademu članu pa tak dolgoročni cilj ne ustreza.

Za mladega človeka je primerniški skromnejši motiv, kajti vsak posameznik bi moral občutiti, da se je na vaji ne le učil, ampak tudi nekaj naučil. Zborovodja bi moral pedagoško in psihološko občuteno dobro zasnovati vsako pevsko uro, da bi vsaka pevka vaja postala zanimiva, peštra in da bi jo mladi pevci z veseljem pričakovali. Zborovodja bi moral vsako pesem utemeljiti z glasbeno-vzgojnjega stališča. To pa se pravi, pevce vzgajati za glasbeno oblikovane ljudi. Mislim, da je v ta namen potrebno seznanjati pevce z ustvarjalci glasbenih umetnin in njih vrednostjo, razvijati glasbene sposobnosti kot so ritmični čut, posluš, lep glas in glasbeni spomin, seznanjati jih s prvinnami glasbenega izraza, da bi pevci postajali sposobni glasbeno doživljati, to je dojemati in vrednotiti glasbo.

V zvezi z novimi zahtevami naših pevskih zborov po družstvih pa se poraja potreba za izpopolnjevalne tečaje naših zborovdij.

Zborovodjem je treba omogočiti ne le obisk tečajev, ampak tudi udeležbo večjih revij, tekmovalni in festivalni. Tu naj pripomnimo, da bo ljubljanski Prosvetni servis v letošnjem letu osnoval glasbeno knjižnico, diskoteko in magneto.

RIKO DEBJENJAK: NAD PORTOROŽEM

Delovne skupine v Svobodah in PD

90 dramskih skupin z 2271 člani je uprizorilo v tej sezoni 62 dramskih del s 108 predstavami. 56 pevskih zborov s 1056 člani je priredilo 30 samostojnih koncertov, 29 instrumentalnih skupin s 311 člani je dalo 31 samostojnih koncertov in nastopov.

Medsebojni gostovanji je bilo 60, poklicne skupine pa so gostovale 83 krat.

● da je moč Svobod in PD v članstvu v našem okraju takale: 11 društev ima manj ko 20 članov, 22 društev ima do 30 članov, 24 društev do 50 članov, 18 društev do 100 članov, 11 društev do 150 članov, 5 društev do 200 članov, 2 društvi do 300 članov, Svoboda Videm-Krško ima preko 300 članov.

● Njihovo dejavnost na kaželjo prireditve: 21 društev ni dalo v prvi polovici letošnje sezone nobene prireditve, 45 društev je dalo do tri prireditve, 12 društev do 5 prireditve, 7 društev nad 10 prireditve.

relea je prav te značilnosti vskladija do tiste mere, da je komedija na odru res zavlevala - kolikor je to v rokah mladih pač mogoče. Težko je reči, kdo izmed njih je zaigral najbolj; naj bo poudarjeno, da so se nam - kakor že več let zapored - predstavili spet kot sposobna skupina prizadevalnih in sposobnih igrancev. Uspeha gostovanja po drugih krajih nam povedo, da je takšna ocena pravilna. K nastupu in poštvovalnosti jim čestitamo!

Nastop črnomaljskih maturantov

Pretekli četrtek večer so se smeha in zabave željni Ziljanci spet zadovoljivo zabrali v dvorani DLP: maturanti črnomaljske gimnazije jih s komedijo N. Krane »Draga Ruth«

Na Ziljah pri Vinici se je zgodilo

O Prosvetnem društvu Zilje, ki deluje v mladinski ekipi, smo že pisali. Spet jih moramo pohvaliti. Le 14 mladincev je v članstvu in aktiv, deveterica pa aktivno deluje v PD, za februarja so uprizorili komedijo »Razvalina življenja«.

Preločani so nam zamerili

Letos januarja smo pisali o tamburcih in speh folkloru v Preločah. Preločani so, kot smo zvedeli, naproti kritiki za to Ziljanom in trdijo, da so oni napisali to vest v žetli, da bi jim odvzeli tamburce. Zato moramo Preločane spomniti na razgovor našega novinarja z njimi, konec decembra lani, ko so sami potišli o tem.

Nova knjižna zbirka: KIOSK

Letos pričenja Državna založba Slovenije izhajati novo knjižno zbirko KIOSK. Odlika zbirke je skrbno izbran program in nizka cena. Posamezen brošuran izvod je po 200 dinarjev, naročilo vnajprej (do konca maja) ima 10% popusta. Zbirka za leto 1960 obsega naslednja dela:

Gramofon so kupili mladinci s sredstvi od prosvetnih prireditelj, torej z denarjem, ki so ga ustvarili s svojim delom. Zelo so v čerini vsaki dan, upoševajo za nabavo odrasle opreme. Ob zaključku zimske sezone bodo pripravili majhno družabno prireditev za mladino.

»PRILOŽNOSTNI ZDRAVNIK« na stopiškem odru

Moliterova komedija v treh dejanjih »Priložnostni zdravnik« je že pred predstavo vzbudila veliko zanimanje. Prosvetno društvo »Borski Kladec« se je z njo prve predstavilo v nedeljo 6. marca. Gledalci so do zadnjega kotička naplinali dvorano in z odobravanjem spremljali dogodek na odru.

Mihail Solobov: Človekova usoda

Največji sodobni ruski pripovednik je nam že znan po prevodih Thega Dona in Zorane ledine. Friedrich Dürrenmatt: Sodnik in njegov rabelj. Odlični kratki kriminalni roman švicarskega pisatelja, znanega nam po dram Oblisk stare gospe.

Erskin Caldwell: Ljubezna in denar, Ameriškega avtorja tega ljubeznega romana poznamo po prevodu romana Razkopana gruda.

Branko Copić: Oslovska leta

Originalni humor je zasnovan na pripovedovanju pisatelja o študentskih vragolijah, ki jih je uganjal s tovaršili v internatu v Bihacu. Zane Grey: Zelezna cesta. Ameriški pisec zgodovinskega romana opisuje obdobje naseljevanja Severne Amerike in prodiranje prvih naseljevanj proti zahodu do obal Thega oceana.

Mojster Riko Debenjak, letošnji Prečernov nagrajenec, razstavlja do konca marca v Dolenjskem muzeju v Novem mestu. Ne zamudite obiska zanimive razstave!

NAŠ OBISK

Pogovor s pevcem

Vladimirja Drenovca, prvaka in glavnega nagrajenca na zadnji televizijski oddaji »Pokaži, kaj znaš«, sem našel na novomeški pošti zakopanega med pivom in paketih, vsega v svojem elementu. Vseeno sem ga nagovoril in vprašal, kako se kaj počuti kot prvi nagrajenec. Bučno, kot ima navado, se je zamajel in dejal, da mu menda še nikoli ni toliko ljudi stisnilo roko, kot sedaj. Čestitaj sem mu tudi jaz, potem pa, ko se je delo nekoliko unelo, sem mu zastavil vprašanje:

«Na kakšno pobudo ste peli na televizijskem nastopu?»
Tov. Drenovec je odgovoril: »Direkcija PTT v Ljubljani je organizirala tekmovalno postarjevo. Radijsko-televizijska ekipa je prišla v Novo mesto, prav na našo pošto. Prijavil sem se na avdicijo, ki je bila v novomeški Glasbeni šoli, in bil sem sprejet. No, potem sem bil povabljen k nastopu, šel sem in, kot vidite, uspel, čeprav je bila komisija zelo stroga.»

«Res je, uspehi ste in to nas novomečane zelo veseli. Sedaj imamo sedaj že dva prvaka; vas pri televizijski, tov. Miheilčiča pa pri Radiu v vseh treh tečajevnih stopnjah radijske oddaje »Spoznavajmo svet in domovino«. — No, se to bi vas vprašal: Kdo vas je pripravil za televizijski nastop in če že dolgo gojite solo petje?»

«Za nastop me je pripravil pevovodja moškega zbora DPD Svobode »Dušan Jerab« tov. Tone Markelj, ki se je za to res izredno potrudil. Solo petje pa nisem nikoli gojel, saj sem ves čas, odkar sem pri zboru, to je od leta 1945, pel le v zboru kot II. basist. Tudi pri vsem mojem sodelovanju pri različnih

CHOPINOV KONCERT V NOVEM MESTU

Po nadse uspelem nastopu v ljubljanski Filharmoniji in gostovanju v Kranju so mladi študentje Akademije za glasbo nastopili v ponedeljek v Novem mestu in s koncertom za dijaštvo ter zvečer za odrasle proslavili Chopinovo muziko in počastili njegovo 150-letno rojstvo. Za vse številne poslušalce je bilo to neopričakovano in popolno umetniško doživetje. Čeprav ni bilo z mladimi umetniki orkestra Slovenske filharmonije, smo bili ob klavirskih izvedbah in pevskem solističnem nastopu zavzeti s strmečim občudovanjem. Mladi umetniki so bili še s strokovno oceno v časopisju zasluženjo pohvaljeni, nam ostane le še dolžnost, da se vsem: Marjici Kocjančičevi, Vери Klemenčiči, Andreju Jarcu, Marjanci Koroški in Aciju Bertončju za umetniško izvajanje Chopinovi del ter Danilu Pokornu za oris Chopinovega življenja in ustvarjanja prisrčno zahvalimo ter jim zagotovimo, da ta večer zlepa ne bomo pozabili.

Umetnik v gosteh

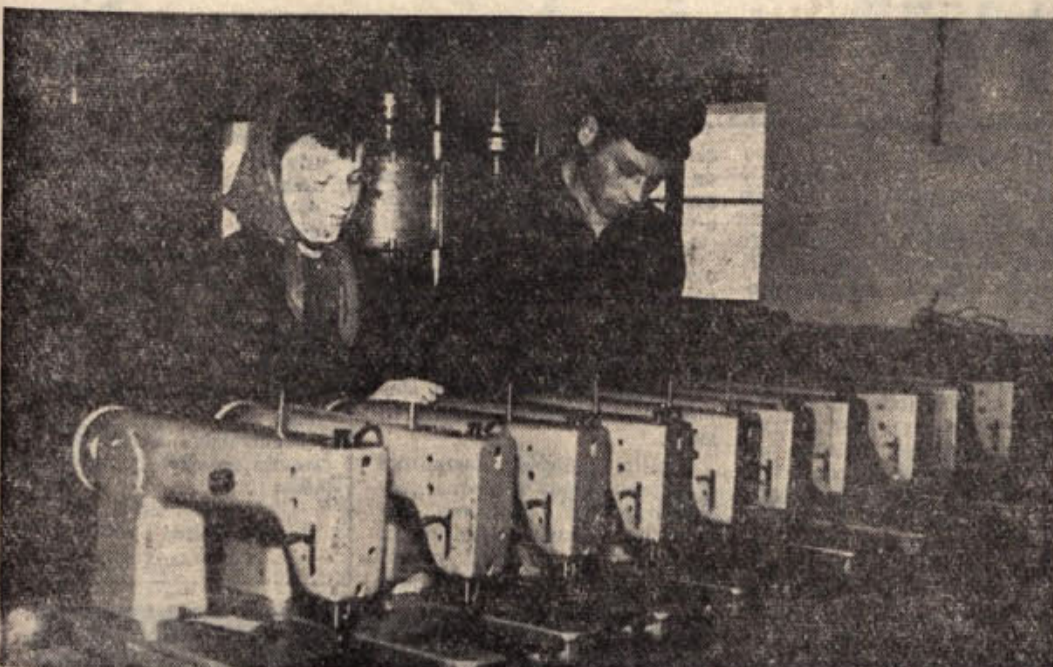
V petek popoldne je bila odprta razstava grafičnih listov slovenskega umetnika Rika Debenjaka v dvorani Dolenjskega muzeja v Novem mestu. Ravnatelj prof. Janko Jare je pozdravil umetnika in številne goste, predstavnike političnih in kulturnih ustanov v Novem mestu in iz Ljubljane, nato pa je ravnatelj Moderne galerije v Ljubljani Zoran Kržišnik predstavil umetniško delo z govornim, ki ga v celoti objavljamo. Razstava bo odprta do konca tega meseca.

del, in ki imajo nemara nekoliko splošnejši značaj, veljavna za vse naše in tudi svetovno likovno ustvarjanje. Čeprav so te misli verjetno razvidne same po sebi, je vendar prav, da si jih priključimo v spomin, preden se podamo na gostijo čutov in duha, ki nam jo je pripravil umetnik.

ravnih zakonov, katerih ne more do kraja obvladati in se jim ne more radovoljno pokoriti. Ker jo žene nekaj močnejšega, kot je njena lastna volja, v boj in odpor. Zato se v umetniškem sodenega umetnika, v njegovem racionalnem, lepo izmerjenem, lepo obladanem svetu, odlašajo za strni toni dimenzije, ki je ne obvladuje in nemara niti ne priznava, ki pa daje vsedu njegovemu delu pečat nečesa prekoosebnega, prekočasovnega, splošno človeškega, splošno življenjskega. Ta element je pri mnogih mojstrih do skrajnosti ugrožen, skoraj zatr. Debenjak pa sodi k umetnikom druge smeri, ki je za nas najpomembnejša. On nam daje priložnost, da v njegovi umetnosti v tej dimenziji, klopajoči več kot človeku in mnogo več kot ozko omejeno človekovo spoznanje, je izoblikovana naša stoletna nacionalna tradicija, njegov prispevek za obudovanje in zavestno vračanje k osnovnim življenjskim danostim, ki so jih instinktivno tako polno izoblikovali umetniki naše ljudske tradicije. Ta zavestnost se izraža v oblikovanju, ki bi ga — nekoliko netočno — lahko označili kot poenostavljanje. Vendar — kaj je navsezadnje poenostavljanje v smislu, kot ga uporablja umetnik, kot se z njim bojuje Riko Debenjak? To ni iskanje preprostejšega jezika, temveč podajanje bistvenjšega, globljega aspekta predmeta, tistega, ko postane predmetnost sama praznopravna postanska in ostane princip. — To je torej nevsiljiva likovna filozofija, s črto, barvo, ploskvijo izražen pogled na svet, kot nam ga v mnogih osebnih in različnih predstavljajo najboljša sodobna literaturna in najstijši

dosežki ostalih umetniških panog. Z grafičnimi listi Rika Debenjaka smo sredi sodobnosti in še več, sredi slovenske sodobnosti, pri čemer nacionalna oznaka ne nakazuje provincializma te umetnosti, temveč nasprotno, njen samozavesten prispevek splošno človeški kulturi.

Tovarna šivalnih strojev »MIRNA«

V vaših okoliširah je bil pred leti šivalni stroj neizpolnjen sen. Ce ga je imelo dekleta za doto, je o tem govorilo pet vasl.

Obiskali smo kolektiv MIRNE, tovarne šivalnih strojev na Mirni. Predsednik delavskega sveta Rudi Zibert je povedal:

Tovarna je začela novembra 1955 s poizkusno proizvodnjo. Delavskega sveta takrat nismo imeli, ker je bilo podjetje še v izgradnji. Težava je bilo dovolj, saj veste, kako je vedno v začetku. Le načrti so bili, pa ni ne kreditov, ne prosejrov ne strokovnjakov in ne strobnih delavcev. Vsak za deček je težak, zato je bil tudi naš. Ze takrat smo razmišljali o takšni proizvodnji, da bi ves šivalni stroj izdelovali doma. Lani nam je to uspelo v toliko, da smo dobili potrebne stroje.

Prvi delavski svet je bil izvoljen leta 1957, ko se je podjetje konstituiralo. Nato se je pripojilo k nam. Mizarsko podjetje Topol. Spet smo volili nov delavski svet. Organi delavskega upravljanja so se vse skozi ukvarjali z vrsto problemov, največ z razvojem in

raztjo podjetja. Še posebno po združitvi so bila v ospredju vprašanja notranjih odnosov v kolektivu. Izkušenj nismo imeli in zato tudi nismo vseh nalog znali rešiti najuspešneje, toda vedno smo delali z željo: zadostiti koristim skupnosti, kolektiva in podjetja. Največ težav je bilo z usposabljanjem ljudi. Naša tovarna spada med industrijske prvence v mirnenski dolini. Med delavci je bilo, ko smo pričeli, le malo proletarcev. Še danes so večinoma polkmetje, ki na kolektiv in tovarno še niso dovolj navezani. Nekaj uspehov smo dosegli tudi pri tem, vendar so to zelo začetki. Odrtači ljudi od zemlje je težavna naloga, ki je tesno povezana s pojmom družbenega standarda. To pomeni stanovanja, družbene prostore in menze, vsega tega pa ljudem zdaj še ne moremo nuditi. Nove stroje smo lani dobili. Zdjaj ugotovljamo, da so prostori premajhni. Druge pomoči, kot potpeti, zaenkrat ni, zato se bomo morali s tem spri-

V jeseni leta 1955 je pričelo 6 ljudi. Leta 1956 bruto proizvod 45 milijonov. Leta 1957 bruto proizvod 176 milijonov. Letos 230 ljudi in 472 milijonov bruto proizvoda.

jazniti. Novi stroji zahtevajo strokovno sposobne delavce, teh nam pa še manjka. Kolikor moremo učimo delavce, ki so že pri nas, nekaj strokovnjakov pa bomo morali dobiti še od drugih. Politično delo v kolektivu je bilo do zdaj dokaj šibko. Tu mislim predvsem na popularizacijo delavskega samoupravljanja. Sindikalna podružnica pomaga, zdaj smo sprejeli 25 odstotkov ljudi na novo. Morali jih bomo vztrajno in nadržno dan za dnem vzgajati v dobre delavce upravljavce. Delavski svet se je do zdaj ukvarjal preveč s proizvodnimi zadevami in premalo s kolektivom. Zato bo moral novi delavski svet posvetiti več pozornosti kolektivu. Iz polkmetov, ki so iz okolice Mirne prišli k nam po kruh, moramo vzgojiti proizvajalce in upravljavce. — Nove ljudi, ki ne bodo v tovarni videli le sredstvo za svoje preživljanje, ampak delovne ljudi — upravljavce, ki bodo v njej gledali družbeno lastnino in se zavedali, da jim jo je družba zaupala v gospodarjenje. Zato bo moral nov delavski svet bolj uveljavljati kolektivno vodenje podjetja in v delavcu vzbujati čut odgovornosti ter zavest, da je od dela vsakega posameznika odvisen uspeh vsega kolektiva.

NOTRANJEPOLITIČNI TEDESKI PREGLED

V kratkem bo Zvezna ljudska skupščina razpravljala o poročilu Zveznega izvršnega sveta za leto 1959. V zajetni, 130 strani obsegajoči knjigi, v drobnem tisku, poročila Zvezni izvršni svet o vseh dejavnostih izvršnega sveta in njegovih organov o problemih oblasti in uprave, o notranji politiki, narodni obrambi, gospodarstvu, socialni politiki, zunanjih politiki itd., itd. Poročilo ni le pogled nazaj, marveč nudi mnogo koristnih podatkov ter še več zaključkov, ki nam bodo lahko osnova za delo v letošnjem letu. Danes bi se zadržali le pri splošnem poročilu o gospodarstvu v minulom letu.

Politika, ki jo je skušal Zvezni izvršni svet uresničiti v minulom letu je bila zasnovana že prej s perspektivnim načrtom za razvoj gospodarstva v Jugoslaviji. V skladu s tem ugotovljamo, da smo v minulom letu uspeli razviti vso proizvodnjo in poleg investicij zagotoviti tudi zadovoljivo oskrbovanje z reprodukcijskim materialom, to je s surovinami. V preteklem letu je Zvezni izvršni svet še posebej proučeval razvoj posameznih gospodarskih dejavnosti, kot na primer elektro-gospodarstva, industrije premoaga, nafte, črne metalurgije, kemične industrije itd. Ugotovljeno je, da moramo biti na osnovi ocen v letošnjem in v prihodnjih letih

Poročilo ZIS pred skupščino

bolj pozorni za razvoj industrije gradbenega materiala, prav tako pa za razvoj kemične in še posebno farmacevtske industrije. Za slednjo ugotovljamo, da se vse premalo naslanja na domače surovine pri izdelavi surovin ter je v glavnem ostala le pri mešanju in predelovanju uvoženih zdravilnih preparatov. V industrijski proizvodnji je leto 1959 vsekar prineslo osnovo za to, da bomo skušali v letošnjem letu uresničiti petletni gospodarski načrt. Zadnji podatki kažejo, da se je narodni dohodek v minulom letu povečal za okoli 19 odstotkov, čeprav je plan predvideval le 11,7 odstotno povečanje narodnega dohodka. K temu je mnogo prispevala seveda industrija, ki je povečala proizvodnjo za 13 odstotkov, zaostajalo pa ni kmetijstvo, saj je bila lani proizvodnja pšenice in rži ter koruze za 69 odstotkov večja kot leto prej. Proizvodnja sladkorne repe za 54 odstotkov, sončnice za 43 odstotkov itd. Tudi število govedj se je povečalo za 5,5 odstotkov, kar pa seveda še nezadostuje za pokrivanje vseh potreb. Mislimo na izvoz, pa tudi na preskrbo domačega trga z mesom.

Zvezni izvršni svet si je lani močno prizadeval, da bi razširil gospodarske odnose z inozemstvom. Šlo je zlasti za povečanje izvoza, s čimer smo zmanjšali razlike pri plačilni bilanci s tujino. Skušali smo razširiti trg, predvsem na nova tržišča, posebno v Aziji, Afriki in Latinski Ameriki. Čeprav s določenimi uspehi doseženi, pa imamo prav na teh trgih še velike možnosti. Pri izvozu se močno pozna, da se je lani povečevala tudi notranja potrošnja, z drugo besedo, več blaga je bilo porabljenega doma in manj ga je ostalo za izvoz. To se tiče le industrijskih proizvodov, drugače pa je s kmetijskimi pridelki. Pričakovani smo, da bomo izvozili več koruze in živine. Tudi pri tem nismo uspeli, ker so proizvajalci zadrževali in še zadržujejo prodajo teh proizvodov. Koruze je bilo v preteklem letu več kot dovolj. Zaradi tega je tudi izvoz kmetijskih pridelkov za 30 odstotkov manjši kot predvideva plan. To pa je 6,3 milijarde dinarjev manj kot smo izvozili v letu 1958. Nasprotno pa se je izvoz industrijskih proizvodov povečal za 12 odstotkov, oziroma za okoli 12 milijard dinarjev, v primerjavi z letom 1958 pa celo za 16 milijard.

V poročilu Zveznega izvršnega sveta je potem še ocena razdelitve narodnega dohodka za leto 1959. Z nekaterimi podatki smo bralce seznanili že prej. Prav gotovo pa je zanimiva ugotovitev, da su se proračunski izdatki ljudskih odborov in republik povečali za okoli 30 milijard dinarjev in da so bili kljub temu njihovi dohodki še za 14 milijard dinarjev večji kot izdatki. Ta višek je bil dodeljen v 6 odstotno proračunsko rezervo. Prav ta podatek nam narekuje, da dobro razmišljamo, kako in koliko sredstev bomo zbirali v občini, kajti ne bi bilo pametno, če bi pri tem pretiravali. Zlasti glede predpisovanja raznih dodatnih davčin, namesto, da bi iskali druge ekonomske vire dohodkov.

naš posnetek direktor Franjo Bulc in nadaljeval:

Proizvodnja šivalnega stroja ni enostavna zadeva. Stavljeno je iz 257 delov, vsakega dela pa je 167 vrst. Ves stroj mora delovati kot celota. Ce je samo majhen, komaj opazen del izdelan površno, šivalni stroj ne bo dobro tekkel. Ze ko smo pričeli, smo sanjali o tem, da bi ves stroj izdelovali doma. Takrat smo glavo stroja še uvažali, ostalo pa izdelovali doma. Stroje, ki so potrebni za izdelavo glave, smo lani le uspeli dobiti. Do avgusta upamo osvojiti proizvodnjo v celoti.

Kooperacija je zdrava stvar, težava pa tudi tukaj ne zmanjka. Izbira surovin na trgu je še premajhna, surovine menjavna kakovost, poslovna moralna kooperant pa je pogosto vredna graje. Ce podpisem s kakim podjetjem pogodbo o kooperacijski proizvodnji proizvoda, ki ga to podjetje potrebuje, sem prevzel nase veliko odgovornost. Od tega, če bom dobavljal pravočasno in v predpisani kvaliteti, je odvisna proizvodnja mojega kooperanta. Praksa kaže, da se teža premalo zavemo in zato takih pogodb ne pojmuemo dovolj resvo.

250 MILIJONOV ŠKODE!

Le dva primera bom povedal. Neki del našega šivalnega stroja je uporaben tudi v gospodinjstvu. Zato smo ga sklenili proizvajati v večjem številu. — Ta izdelek smo do zdaj uvažali, naš proizvod bil je za četrtino cenejši. Z neko tovarno smo podpisali pogodbo o kooperaciji. 24.000 kosov svojega izdelka bi nam morali dobaviti. V šestih mesecih smo dobili le 10 kosov prototipa. Povpraševali smo, prosili in moledevali. Nazadnje so zahtevali devize. Nekaj surovin za proizvodnjo tega dela namreč uvažajo. Mi pa od domačega podjetja ne moremo kupovati z devizami. Posredi najbrž niso bile devize. Vseeno je, kaj, vem samo to, da smo se mi znašli v težavah. Naša proizvodnja je tekla, svojega proizvoda pa nismo mogli prodati, ker mu je manjkal tisti del, ki ga naš kooperant ni dobavljal. V bruto proizvodu smo imeli na ta račun približno 250 milijonov dinarjev škode.

Z drugim kooperantom imamo sklenjeno pogodbo za odlitke. Tudi ta nam povzroča mnogo težav, ker nam svojega izdelka ne dostavlja pravočasno. Gospodarsko sodelovanje med podjetji je pri nas šele v začetkih. Dve podjetji sami ne moreta poznati vseh težav takšnega sodelovanja, niti se proti njim uspešno boriti.

POSLOVNO ZDRUŽENJE: DISK

DISK — poslovno združenje Dolenjske industrijske skupnosti kovinarjev je povežalo črnoljski »Belt«, novomeško

LMV, Kovinarsko združenje Videm-Krško in našo tovarno. — Združenje sicer se ni zažvelo, toda led je prebit. Vsklajevanje proizvodnih programov, kooperacija v proizvodnji, skupno izkoriščanje strojnega parka, konstrukcijskih in projektivnih zmogljivosti ter reševanja vprašanja kadrov so najvažnejše naloge tega združenja.

Najboljša oblika gospodarskega sodelovanja v industriji je tista, ko dva kooperanta s skupnim delom drug drugemu dopolnjujeta proizvodnjo. Ne pa samo: Ti mi boš naredil toliko kosov proizvoda po tej ceni. Praksa kaže, da takšna kooperacija preneha takoj, ko eden od kooperantov najde boljsega ponudnika. Boljše je tako: Jaz dam tebi svoj polizdelek, ki je zanimiv zate, ti meni svojevga, ki je zanimiv zame. Takšna kooperacija seveda ni možna vedno in povsod. Zato nam bodo združeni ljudi pomagala pri odpravljanju raznih težav, katerim posameznik na tovarna zdaj ni bila kos. Naš DISK bo predstavljal 1500 delavcev. Beseda tega, ki predstavlja 1500 delavcev, bo zaletla mnogo več kot beseda predstavstva 200 do 300-članskega kolektiva. Laže bomo odpravljali težave in proizvajali zato več kot doslej.

STRANSKI PROIZVODI

Na Mirni ne izdelujejo samo šivalnih strojev. Se cela vrsta stranskih proizvodov odhaja na trg vsak dan. Kako to? Se boste vprašali! Le prisluhnite

mo, ker ta ali oni ni pravocasno dobavljal svojih delov. Razen tega so na Mirni za izolacijo porabili polistirola tako malo, da so le težko dobivali dovoljenja za uvoz. Kako pomagati? Sami so izdelali stroj za obdelavo te mase. Da ne bi stal neizkoriščen, saj izolatorije izdelava skoraj mimogrede, delajo z njim iz polistirola še sponke za akte, ključke za spenjanje novega perila v konfekciji, nalivna peresa boljnih vrst, skatlice za igle, naprtnike za šivilje in še patentne vtičnice za elektriko. V šivalnem stroju Mirna bo našla gospodinja v predalčku naprtinik, meter, skatlico za igle, skratki vse, kar potrebuje. In tega ne smemo pozabiti: vse to je izdelano doma.

TOVARNA V ENEM NASELJU, A NA PETIH KRAJIH

Tako je s tovarno šivalnih strojev Mirna. Glavni obrat, kjer obdelujejo kovinske dele in sestavljajo stroje, je v novi stavbi. Da je premajhna, smo že povedali. Mizarski obrat je v posebni stavbi, tu delajo omarice za šivalne stroje. V Prosvetnem domu na Mirni začasno gostuje servis. — Vsak stroj tam preizkusijo in pregledajo, preden ga pošljejo na trg. V stavbi poleg Prosvetnega doma je obrat za izdelavo pogonskih elektromotorčkov in mehanskih sklopov, ki uravnava hitrost stroja. In še en obrat imajo: v njem delajo stenske priklone postelje.

delali doma, smo začeli proizvajati mi. Trg pa je bolje založen.

15.000 ŽENA IN DEKLET DOSELEJ NA TEČAJIH »MIRNE«

Servisne postaje tovarne šivalnih strojev Mirna so v Novem mestu, v Mariboru, v Ljubljani in v Kopru, v Zagrebu pa je leteti servis. Kaj je to leteti servis? Stroj se vam je pokvaril, zavržite telefonsko številko in čez 15 ali 20 minut se ustavi pred hišo avtomobil. Prijazen mehanik vam stroj mimogrede popravi doma. Takšne letede servise ima tovarna za industrijska podjetja, ker izdeluje 31 vrst šivalnih strojev za gospodinjstvo, obrt in industrijo. Gornje specialne dele zanje še uvažajo. Kljub temu predstavlja že zdaj pogonski mehanizem, elektromotor s sklopko, stojalo in leseni deli (vse to je izdelano doma) pri večini teh strojev že več kot 50% vrednosti šivalnega stroja na svetovnem trgu.

Več kot 15.000 žena in deklet je končalo naše šivalne in prikojevalne tečaje, vam bodo povedali. — Imamo svoje učiteljice, ki vodijo te tečaje na Gorenjskem, na Štajerskem, v Istri, v Vojvodini in na Dolenjskem. Vsaka žena ali deklet dobi za uspešno končan začetniški in dva nadaljevalna tečaja spričevalo. S takšnim spričevalom se lahko nato zaposli v konfekcijski industriji. Ljudem pomagamo torej tudi h kruhu. MILOŠ TAKOPEC

Ob delovni mizi, na kateri nastajajo iz številnih delov glave šivalnih strojev — sen tolikih gospodinj žena in deklet...

Sodobni šivalni stroj poganja elektrika. Električni pogon ima zato vgrajeni vrsto izolatorjev raznih oblik iz polistirola. To maso uvažamo, tovarni šivalnih strojev so potrebne dele iz nje izdelovali razni kooperanti. Večkrat se je zatak-

Morda se boste vprašali, kakaj toliko obratov in toliko stranskih proizvodov, saj je že sam šivalni stroj dovolj zahteven. Na Mirni pravijo tako: Res je, šivalni stroj je zahtevna stvar. Prav zato je za proizvodnjo šivalnega stroja potrebnih mnogo strojev. Ti niso vsi polno izkoriščeni. Da bi jih bolje izkoristili, delamo tudi stranske proizvode. Mnogo tega, česar do zdaj nismo

Jutri bo na Senovem seja predsedstva občinskega odbora SZDL. Na seji bodo predlagali kako kmetijske zadruge uresničujejo načrte pogodbene proizvodnje za spomladansko sevir in se pogovorijo o ustanovitvi ekonomije v Brestanici, o pripravih za zlet Bratisva in snotnosti in praznik mladosti ter rešili še nekaj organizacijskih vprašanj.

V Novem mestu je bila v petek seja sekretarjev osnovnih organizacij Zveze komunistov v podjetjih. Obravnavali so priprave na volitve in osnovne organizacije ZK in organe delavskega samoupravljanja.

V vseh občinah našega okraja teko razprave o sprejemanju družbenih planov in proračunov. O tem razpravljajo vse politične in družbene organizacije v občini. Med drugimi so tudi v Novem mestu v torek popoldan na seji občinskega komiteja ZKS razpravljali o vlogi komunistov pri uresničevanju družbenega načrta. Tudi med volitvi na terenu je te dni največ govora o družbenih načrtih. V nekaterih občinah so že imeli zbere volivcev, drugod pa so v teku prav te dni.

V vseh kmetijskih združenjih v okraju so se te dni uspešno lotili priprav za spomladansko sevir. Tako tudi v kmetijski zadruzi Metlika. Načrt pogodbene proizvodnje so že skoraj dosegli. Za koruzo imajo od planiranih 90 ha že za 73 ha pogodb, za travništvo od 50 ha že za 45 ha, plan za krompir so pa že presegli. Od planiranih 25 ha imajo pogodb za 27 ha. Prejeli smo, da je stanje danes že drugačno, ker smo dobili navedene podatke 16. marca. S. M.

SELA-SUMBERKU JE ZASEDAL ZADRUBNI SVET

V soboto 19. marca je bilo zasedanje zadrubnega sveta Kmetijske zadruge Sela-Sumberk. Člani zadrubnega sveta so na zasedanju sprejeli sklep, da se zadruga zaradi premajhnega zaledaja priključi Kmetijski zadrugi Žužemberk. O priključitvi bo še sklepal občinski zbor zadruga. S. M.

MNOGO IZSELJENCEV, NAŠIH ROJAKOV V TUJNI, JE IZ ZASAVJA LE-TI IMAJO NAJBOLJŠE VEZI Z DOMAČINI V DOMOVINI IN OBRATNO

Zato je Izseljeniška matica Slovenije v vseh zasavskih občinah ustanovila občinske odbore Izseljeniške matice. Precej izseljencev je tudi s Senogava in okolice, kjer doselej podružnice ni bilo. Zato so jo sklenili ustanoviti tudi na Senovem; ustanovni občni zbor je bil v nedeljo 20. marca.

Pridelujemo ržene rožičke

Na hektar rži lahko dosežete donos preko 300.000 dinarjev

Pred minulo vojno so v posameznih krajih Slovenije, posebno na Štajerskem pa tudi v okolici Sentjanža na Dolenjskem gojili ržene rožičke. V zadnjih letih je zopet veliko zanimanja za gojitev ržnih rožičkov, ki jih tudi sedaj gojijo predvsem na Štajerskem. Kmetovalci na Dolenjskem pa o tem niso dosti seznanjeni, ker je bilo vsega skupaj urejenih le nekaj poskusnih nasadov. Po današnjih cenah pa je to zelo donosen posej.

Vsak pridelovalec rži ve, da se v nekaterih letih pojavljajo na ržnih kliših 2 do 4 cm obliži modrikasto rni rožički, katerim pravimo tudi »snet«. Na kakšen način se rožički razvijajo po naravni okužbi, nam sedaj ne zanima, vemo le, da jih je izredno malo. Naša farmacevtska industrija pa jih potrebuje vedno več za izdelovanje raznih zdravil. Zato so

jih pričeli umetno gojiti — okuževati rž.

Ržene rožičke gojimo na ta način, da s posebnimi cepilnimi napravami cepimo rž. To delo se opravi nekaj dni pred cvetenjem rži. Čez 6 do 8 tednov so rožički že tako veliki, da jih lahko prične mo nabirati. Ob srednje dobri letini pridelamo na 1 hektarju okoli 300 kg rožičkov. Cena za njih pa je leto 1000 dinarjev za kilogram. Torej znaša hektarski donos kar 300 tisoč dinarjev.

Zaradi cepljenja pridelamo za 25 do 30 odstotkov manj rži, medtem ko slame ni skoraj nič manj, kakor če ne bi gojili rožičkov.

Ce se odločimo za pridelovanje rženih rožičkov, je najboljše, da začnemo delati na manjši površini 5 do 10 arih. Tako bomo mogli delo temeljito opraviti. Pozneje, ko se bomo izurili v tem delu, bomo seveda gojili rožičke na večji površini. Za 10 arov potrebujemo pri cepljenju 40 ur dela, za obratovanje pa prav toliko.

Obnovljene stolpe gradu bodo pokrili

Zavod za varstvo kulturnih spomenikov v Ljubljani je močno zanima za restavracijo obzidja žužemberškega gradu, vendar pa je težko dobiti sredstva za celotno obnovo obzidja. Do sedaj so bila izvršena zavarovalna dela na treh stolpih in na obzidju, ki gleda na trg, letos pa bodo te stolpe pokrili. Les za to delo je že posekan, kar je prispevala občina, za ostala dela pa bo prisrbel sredstva Zavod za varstvo kulturnih spomenikov LRS v Ljubljani.

PRVI TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK

Letos lahko že tudi v žužemberški občini gledamo televizijske oddaje. V gostišču »Partizanski dom« na Frati so namestili televizor, s čimer se je privlačnost te izletniške točke še povečala.

PONOVNA SVINJSKA KUGA

Pretekli teden se je v Suhli krajini spet pojavila svinjska

RAZPIS

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij

V TOVARNI ČOKOLADE IN LIKERJEV »IMPERIAL« VIDEM-KRŠKO

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. mesto POSLOVODJE pekarskega obrata
2. več delovnih pomočnikov PEKOVSKIH MESTOČNIKOV

POGOJI pod 1.: visokokvalificiran pekovski mojster, pod 2. opravljeni izpit za pekovskega pomočnika.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Pismena ponudbe sprejema »Imperial«, Videm-Krško do 30. marca 1960.

NEPOKORJENI BREGOVI NOVO MESTO RASTE

PIŠE: Milan Bašković RIŠE: Mire Cetin

85. Anka je pograbila Mohorja za ramena. Zbrala je vse sile in ga napol nesa, napol vlekla v gozd. Tam je omahnila za prve skale. — V tistem pa je po bregu udarilo desetine strelav. Zapopotalo je, kot bi se utrgal plaz. — »Jurij... hura — po njih!»

86. Zaigralo ji je srce. Naši napadajo, rešena sva! — »Mohor, jih slišiš?« Mohor pa je le z težavo dvignil glavo. Trudno očesa so se široko razprle. — »Slišim...« je mukoma zaslepetel in z rokami lakal opore. Podprla ga je, da je napol sedel.

87. Vzpental se je kvišku, hotel je vstati. Nato pa mu je omahnila glava. Roke so popustile. Umrl si je za vedno. Auki so se udre solze po licu. Nalahno je položila Mohorja na mah. Napol sapria usta so se smehljala kot da še vedno poslušajo partizanske rafale in hrup zmagovitega Jurija.

88. Na vaškem pokopališču se je trio ljudi. Prišli so od vsepovsod, z vseh okoliških bregov. K poslednjemu počitku so Mohorja položili poleg njegovega ljubljena Janezka. Jože je stiskal pesti, mati pa je slonela ob njem nema in sključena. — Pokopališče je bilo takrat skoraj premajhno za vse, ki so jih tisti dan pobrali po bregovih.

NOVO MESTO RASTE

O načelih izgradnje sodobnega mesta piše ing. D. Lapajne

Tehnični napredek, porast števila prebivalcev in hiter razvoj industrije v zadnjem stoletju je povzročil naglo rasti vseh mest. Moderni urbanizem, posebej pa še projektiranje stanovanjskih naselij, ki tvorijo največ del mestnih površin, je prešel več faz, dokler ni končno stanovanjska soseska postala osnovni element pri projektiranju sodobnega mesta.

Osnovna misel, da bi stanovanjske predele odmaknili od mestnega hrupa, dima in prometne, je ob koncu 19. stoletja dovela do organizacije »vrtnih mest«. To so bila v glavnem naselja enodružinskih hiš, vsaka v svojem vrtu, ne preblizu in ne predaleč od mestnega jedra. Ker je tak način gradnje ustrezal samo pre-

STANOVANJSKA SOSESKA

možnejšim slojem, se je ta zamisel kasneje razširila v tako imenovana industrijska naselja. V obeh primerih je šlo za dvodimenzionalno širjenje običajno zelo dolgotrajnih naselij, ki so se posebno v industrijsko močnejših krajih vlekla v nedogled. Industrijska naselja so začela kasneje rasti v višino, dostikrat v monotonih, enakih blokih, kar se kaže tudi še v nekaterih povojnih gradnjah pri nas (na pr. bloki v Šiški). Vsi ti predeli pa so imeli

skoraj izključno stanovanjski značaj. Stanovalci so morali hoditi po vsakdanje potrebščin, v trgovine, šole in na zabavne daleč v mesto. To pa pomeni izgubo dragocnega časa, ki bi ga ljudje lahko porabili za odmor. Sodobno stanovanjsko naselje, imenujemo ga soseska, mora biti tako organizirano, da nova stanovanja ne bodo samo prenočišča, temveč prijetna bivališča, dopolnjena z vsem, kar človek v vsakdanjem življenju potrebuje.

Osnova vsake skupnosti je družina, vendar bo njihova sestava v soseski različna. V njej bodo družine brez otrok, veččlanske družine in samci. Tudi starostne dobe prebivalcev bodo različne. Njihove navade in potrebe narekujejo organizacijo soseske.

Stanovanjski predeli morajo biti dobro povezani z vsemi conami mesta, vendar tako, da poslovno središče in industrija ne bosta motili njihov mirni značaj. Zato naj se promet so-

seske samo dotika, v njej pa naj bodo samo stanovanjske ceste in pešpoti. Tako bodo otroci obvarovani pred nevarnostmi hitrega, težjega prometa.

Za vsakodnevne potrebe stanovančev naj ima soseska svoj preskrbovalni center, lahko enega ali več (odvisno od števila prebivalcev), kjer so trgovine s predmeti splošne potrebnosti, in servisno cono, kjer so pralnice, obrtniške delavnice, gospodinjinski servisi in pd. V bližini centra naj se nahajajo tudi otroška igrišča, vrtnični in šole. Vsi ti objekti naj bodo odmaknjeni od pešpoti in stanovanjskih stavb največ 200 m za otroška igrišča, vrtnice, preskrbovalni center in servisni center ter 600 m za trgovine s specializiranimi predmeti in zdravstveni center.

Center za dnevno preskrbo naj obsega trgovine za prodajo mleka, kruha, mesa, spekerije, delicatne, sadja in zelenjave.

Vsaka soseska mora imeti predvidene skupne prostore za rekreacijske namene za različne starostne dobe prebivalcev. Tako mora imeti otroška igrišča, vrtnice, parke za telesno vzgojo, sprehajališča in dr. Površine teh naprav so odvisne od števila prebivalcev.

Struktura zazidave soseske je zelo pomembna pri oblikovanju okolja in zunanega videza. Ker bodo stanovanjske stavbe zavzele do 90 % celotne zazidane površine, to ne sme zavesti v enolično zidavo istega tipa hiš. Doseči je treba raznolikost stanovanjskih skupin, kar naj se odraža tudi v različnih višinah stavb. Zato bomo v soseski projektirali tako manjše tipe hiš, kot tudi večje stanovanjske bloke, v katerih bodo stanovanja za različne sestave in velikosti družin. Z lomljenjem osi blokov, kombiniranjem z enodružinskimi stavbami in vrstni zazidavi, dvojčki, četvorčki ter delno s stanovanjskimi stolpi je mogoče doseči pestro, vendar skladno celoto. Težiti pa moramo za čim večjo koncentracijo gradnje, tako da ohranimo čim več prostih, zelenih površin. Gostota zazidave v soseski znaša 230 oseb na hektar (novomeško stanovanje ni popolnoma v redu, če mu manjka ustrezno okolje. Naravno, sončno, pokrito z zelenjem, pravilno urejeno, daje stanovanju tisto vrednost, ki mu jo ne morejo nadomestiti velike površine, draga oprema in podobno. Zato naj investitorji posvetijo več pozornosti tudi urejanju neposrednega okolja stanovanjskih hiš in mislijo tudi na dejavnost, kot na primer sušenje perila na pro-

čeljih hiš, prislanjanje koles na stavbe, gojenje solate na prostoru, kjer naj bi se igrali otroci, in podobno.

V Novem mestu je v okviru obstoječih mestnih mej nočno nastanitni okrog 15.000 prebivalcev, kar ob sedanjem prirastku zadošča za vsaj 50 let. Razvoj gradnje bo sčasoma na »oval organizacijo« treh glavnih stanovanjskih predelov sosesk, in sicer:

Bršljin. Možnost nastanitve 3500 prebivalcev z dvema preskrbovalnima centroma in manjšim družbeno-kulturnim centrom, za katerega bi bil najboljši prostor med priključ-

Stanovanjski bloki na Znančevih njivah že nakazujejo prve oblike organiziranega stanovanjskega naselja

kom k avto cesti in železnici, s programom manjših kino dvoran, trgovin in poslov. prostorov. Mestno gledališče (levi breg Krke) z naseljem »Kolonija«, možnost nastanitve 5500 prebivalcev. Sčasoma bo treba misliti tudi na zamenjavo nizkih, večina pritičnih stavb v najstarejšem delu mesta.

Kandija — od postaje do Ragovske ceste, z možnostjo nastanitve 6000 prebivalcev, s štirimi preskrbovalnimi centri: Kandija — Znančeve njive — Grm — predel Rago.

Kako naj se Novo mesto razvija? Zauzavati je treba zmehodeno rast posameznih poslopij na različnih predelih mesta. Po etapah naj se gradijo eden za drugim večji kompleksi, ki naj bodo zgrajeni kot urbanistična celota. Naselja morajo biti kompaktna, tako da jih lahko pregledamo in doživimo, dokler v njih prebivamo, ter pri tem občutimo prav estetski užitek! Morajo se ločiti od narave, ki naj jih samo pozivljiva, ne pa da jo preraščajo in dušijo. Polpolnoma napačno je, da hočemo pozidati vsak

»Mesto je odprta knjiga, iz katere moremo brati težnje in stremiljenja. Če je zgrajeno na neurjen način in so prebivalci ravnodušni za njega videz, samogibno odkrijejo svoj odboj. Podobno so neumiti, neobriti in nemarni osebni, ki pride k zbrani družbi in se še slabo predstavi. Z druge strani pa bo vedno čašena tista ambicija, ki ustvarja v m-stu rod, čašena prav zaradi tega reda. Prebivalstvo mesta sestavlja množica posameznikov...« (Eliel Saarinen, ameriški arhitekt finskega rodu)

Vrstna zazidava je precej priljubljena in precej ekonomičen način zazidave v sodobnih stanovanjskih naseljih (Vrstno hišno tovarno NOVOTEKS)

Naš boj ni bil končan z vojaško zmago

Občni zbor ObO ZB Novo mesto je bil v nedeljo 6. marca. Udeležili so se ga maione vsi delegati. Poročilo predsednika Viktorja Primožiča je povedalo marsikaj o delu organizacije, mnogo pa so dodali delegati v razpravi. Komisija za prošnje in pritožbe je bila najdelavnejša. Zakonodaja z različnimi novimi predpisi ugodno rešuje materialno plat življenja borcev iz NOV. Posamezniki poizkušajo zato izkoristiti vsako priložnost za častni članovi. V Zvezi borcev pa častnih članov ni, člani pa še vedno lahko postanejo tisti, ki so aktivno sodelovali v narodnoosvobodilnem boju. Letošnji

občni zbori krajevnih organizacij so bili neprimerno bojiši kot dosedanja. Delegati so mnogo razpravljali o spomeniški dejavnosti zveze in o šolanju borcev. Več o tem sta povedala predsednik krajnegradskega odbora ZB Maks Vale in podpredsednik OLO Viktor Zupančič, ki sta poudarila:

Spomenik: KULTURNI DOM

Z občnega zbora Zveze borcev na Senovem

Pred kratkim je bila v sindikatski dvorani Elektrarne v Brestanici občinska konferenca ZB NOV Senovo. Ker je bilo precejšnje število delegatov iz Brestanice, je bila konferenca v tem kraju. Iz poročila o delu občinskega odbora ZB Senovo je bila razvidna plodna dejavnost v številnih panogah, posebno pa v delu Komisije za otroke padlih borcev in žrtve fašističnega nasilja in Komisije za pomoč bojemcem. V minulem letu je članstvo Zveze borcev v senovški občini poraslo za več kot sto novih članov in članic. Organizacija šteje sedaj 400 članov in spada med najmočnejše organizacije v občini. V zadnjih mesecih so anketairali svoje člane in ugotovili, da je veliko število članov sodelovalo že v prvih letih narodnoosvobodilnega gibanja. Mnogo članov je bilo v internaciji in taboriščih, v Kozijskem odredu ali drugih partizanskih enotah na Dolenjskem. Precej pa je tudi tistih, ki so delali v zaplavljeni. Precej je vprašanje velikega števila bolnih članov, katerim bo treba oskrbeti zdravniške specialistične preglede.

Obe osnovni organizaciji v Brestanici in na Senovem sta bili v minulem letu aktivni in sta posvetili potrebno skrb članom na terenu kot krepitvi organizacije. V skrb, ki jo organizacija posebej otrokom padlih borcev in žrtvam fašističnega nasilja je lahko za primer mnogim, saj jo štejemo v okviru med tiste organizacije, ki z uspehom rešujejo vprašanja skrbi in pomoči takim otrokom. Na konferenci so prebrali pismo, v katerem se predstavniki otrok padlih borcev zahvaljujejo za vso pomoč in skrb, ki jim jo nudi. Sedaj ima senovska organizacija ZB na skrbi le še 33 otrok padlih borcev, ki so v raznih solah ali pa se uče obrti.

Tudi vprašanje zgodovinske in spomeniške dejavnosti niso zanemarjali. Za kroniko, ki jo je treba dopolniti, so pritegnili vse tiste ljudi, ki lahko prispevajo potrebne podatke. V poročilu je bila poudarjena tudi potreba po dokončni ureditvi spomenika na Senovem, zlasti pa njegove okolice, ki je sedaj, ko urejajo cesto, dokaj neprimerna. Prav tako je bilo sklenjeno, da se še nadalje podpira prvotni sklep, sprejet že pred leti, da se na mestu centralnega spomenika padlim bojemcem in žrtvam za vso občino zgradi kulturni dom s spomeniškim obeležjem. Potreba po kulturno-prosvetnem domu je tako velika in je bilo o njej že toliko govora, da ne bomo tu več ponavljali — treba je preiti k dejanjem. Senovo, močan industrijski center v spodnjem Posavju, je še edini kraj brez kulturnega doma in lastnih prostorov za kulturno dejavnost.

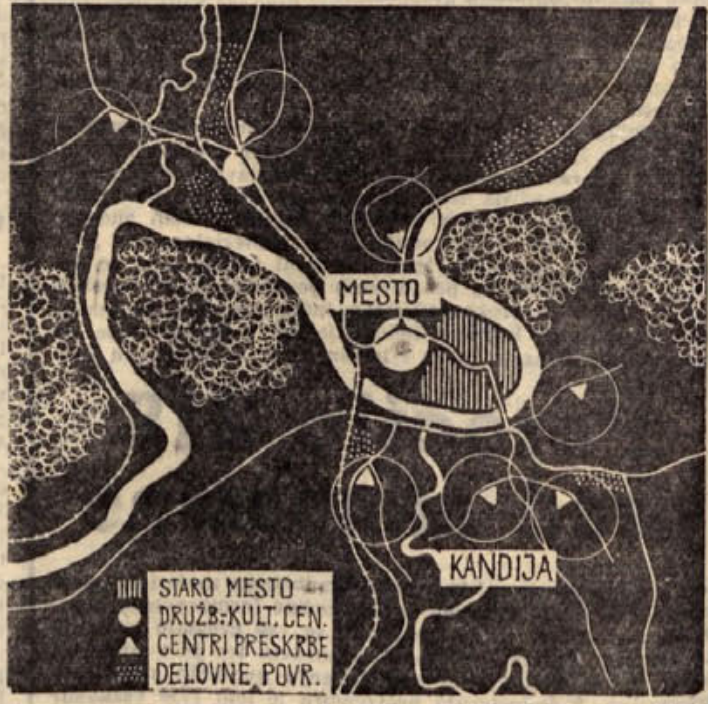
Veliko so govorili tudi o pomoči, ki jo je organizacija dolžna nuditi svojim članom: izobraževanje, pomoč v primeru bolezni, urejanje zakonitih pravic itd. Pri tem se je izkazalo, da je občinski odbor ZB že doslej naredil, kar je bilo mogoče, če je šlo za tovrstno pomoč. Iz napotkov za bodoče delo, danih na tej konferenci, je očita posebno važna naloga: aktivnost članov ZB povsod tam, kjer gre za ureditve družbenega plana, za dvig proizvodnje in krepitve naše gospodarske moči. Člani ZB se zavzedejo današnjih nalog in bodo storili vse, kar morejo, za čimprejšnjo izgradnjo socializma.

Na koncu je bil izvoljen tudi nov upravni odbor, imenovanih je bilo 6 komisij, ki bodo izvrševale v prihodnje vse tiste naloge, ki so jih na tej konferenci sprejeli.

Našega boja nismo zaključili z vojaško zmago. Nekdanji partizani bi morali biti danes v proizvodnji borec za višjo storilnost, na vsi pa prvi v boju za socializacijo vasi in pogodbeno proizvodnjo. Na žalost ni rovost tako. Družba je borec dala vrsto možnosti za strokovno izpopolnjevanje pa jih niso izkoristili. Posamezniki se zdaj čutilo uzažne, ker mladi strokovnjaki prevzemajo vodilna mesta v proizvodnji. Ti mladi ljudje so študirali, delali in se izpopolnjevali, zato jim ne smemo zavetovati, če znajo več kot ml. Letošnje leto je prelomnica v gospodarstvu našega okraja. 6 milijard 200 milijonov dinarjev bomo investirali letos v okraju. Uspeh teh investicij nam lahko zagotovijo le strokovnjaki in ne gesto: »Mi smo se borili, ki smo ga do zdaj preradi uporabljali.

Potrebe v spomeniški dejavnosti so odvisne od gospodarskega razvoja. Zato ne smemo biti prezahtevni. Spomniti padlih se lahko oddolžimo tudi tako, da skrbno uredimo grobišča, spomenike pa bomo gradili takrat, ko bo dovolj sredstev. Enako je s pogrebi bivših borcev. Umrlega bojnega tovariša bomo bolj počastili s skromnim pogrebom, ki se ga bo udeležila vsa okolica, kot pa s takim, kjer je v sprevodu razen godbe in pevkega zbora le nekaj ljudi, ostali pa sprevod opazujejo skozi okna!

Delegati na občnem zboru je pozdravljali tudi skupina otrok padlih borcev, ki je poklonila šopek ročnih nageljnov in zaželela zboru uspešno delo.

Shema stanovanjskih naselij v Novem mestu

K letošnjim gospodarskim nalogam: vsi enotno

Zapiski z letne konference ZB v Sevnici

V nedeljo, 6. marca so se v Sevnici zbrali delegati desetih osnovnih organizacij ZB občine Sevnica na letni obratni deli. Izbrali so predsednika, tajnika, zgodovinske komisije in bilaganjka je bilo razvidno, da se je organizacija ZB v zadnjem letu ukvarjala z vrsto vprašanj, ki tarajo njene člane. Osnovne težave so imele v nepopolno izdelanih odnosih s strani ObLO in političnih organizacij, znane pa so tudi finančne težave organizacije. Uspehi na področju skrbi za stanovanja, pokojnine, zdravjenje, delovno dobo, pravno pomoč itd. so sicer tu, vendar še vedno niso začeli vsi borci. Skrb za otroke padlih borcev je vsotna, saj je od skupno 69 otrok le 5 tistih, ki so doma in ne obiskujejo ne šol ne drugih ustanov. Zbiranje zgodovinskega gradiva s področja občine se ni zaključeno in je po mnenju pristojnih skrajni čas, da se s to akcijo pohni. Kajti spomni vsak dan bolj bledijo.

Razprava je posegla v vse bistvene zadeve organizacije ZB. Člani so bili mnenja, naj bi se letos zaključilo vpisovanje članov v ZB, kar je bilo dovolj časa, da si je vsak član svoje mesto v organizaciji. Posamezni primeri nerazumevanja borcev resnično zančulijo vso grajo in bo storjeno vse, da se taki izpadi v bodoče odpravijo. O slabem delu nekaterih krajevnih organizacij je bilo povedanih precej bistvenih besed. Skuti občinski odbor v prvem razrednem odboru bodo po sklepu v prihodnje boljši.

Tovariš Pavlin, sekretar OO ZB Novo mesto, je v razpravi dejal,

naj bi letošnje kongresno leto posebno povelilo dejavnost organizacije ZB. Ko je govoril o vlogi in liku borce NOV je dejal, naj si letos slihebi član ZB najde pravo mesto pri doseganju in preslavanju planskih nalog.

Volitve in sklepi so dali pešat enotnosti in pripravljenosti članov ZB, da se kot pred leti za puško, oprimejo stvarnih gospodarskih nalog.

Po konferenci je bila 1. seja novega obč. odbora. Za predsednika je bil izvoljen Jenčič Jože, Mejak Rudi bo podpredsednik sekretar pa Papež Joško. Nadzorni odbor bo vodil Slavko Kolar.

Čestitka vojaka iz Ohrida
Za 70. rojstni dan lakreno želim očetu Danu Kastelcu vse najboljše in da bi ga še mnogo let praznoval zdrav in vesel. Lepo pozdravljam tudi vse domače. Vinko Kastello, mornar iz Ohrida.

PRIPOROČA SE
KNJIGARNA
IN PAPIRNIČA
Videm-Krško

„Za novo šolo dam 55.000 din..“

V petek 11. marca je bila skupna seja šolskega in gradbenega odbora. Na seji je bilo sklenjeno, da bodo začeli zbirati obrninski po svojih vseh potrebna sredstva za gradnjo nove šole...

Kaj je novega na Veliki Dolini

dve enodeljki. Po poslavi so organizirale žene in matere zabavo. Sredstva za to so same že prej zbrale.

V torek 8. marca so pioniirji čestitali mamicam ob njihovem prazniku in marsikje so se čestitkam pridružila še skromna otroška darila.

vasi Crnolci. Tega dne je namreč prvič posvetila v tej vasi tako težko pričakovana elektrika. Veseleje nad tem dogodkom so vaštani slavili še pozno v noč...

je elektrificirani predel zelo razsežen. Posebno moramo pohvaliti vojo, s katero so se ljudje lotili elektrifikacije.

Po sevniški občini

ljenski nogojl znatno izboljšali. Za nadaljevanje del na izgradnji šole v Sentjanu je potrebnih še nad 10 milijonov dinarjev.

televizor v stavbi pa bi bila tuor trafika in prodajalna časopisov. Na drugi strani se že govori, stavba pa bi stala ob kolperju za oglje pri postaji.

Z Velikega Trna pišejo

Tudi pri nas smo dan žena proslavili na lep in primeren način. Na proslavo, ki je bila v nedeljo, je prišlo precej žena-mater in ostalih ljudi.

zelo zadovoljni. V okviru proslave so si nato šolarji in prisotne matere ogledali slovenski film DOLINA MIRU, ki je vse gledalce navdušil.

Iz Loke pri Zidanem mostu

Tudi v Loki pri Zidanem mostu smo slovesno proslavili letošnjoo-letnico dneva žena. 8. marca je imela šolska mladina uspešno akademijo, istega dne pa je bila proslava v Domu podkopa, kjer pa je bila tudi katarska prireditev in pogostitev žena.

Na Dvoru pitajo preko sto živali

V pitališču za teleta na Dvoru že pitajo preko 100 živali. To delo opravljata le dva delavca. Uspeh pitanja je viden, kar je glavna zasluga živinorejca Jožeta Strajnjarja, ki res skrbi za „čuške“, kakor prvi teletom. Na splošno je Strajnjar z delom zadovoljen, le želja bi mu morali pripraviti drugi.

Organizirala Delavska univerza v Sevnici. Je bilo prodanih 232 vstopnic! To je rekordno število udeležencev in če upoštevamo, da je v dvorani le okrog 400 sedežev, bo razumljivo, da je bila gneča popolna.

Morda bi kazalo, da se tako predavanja bodo razdelila na dva dela ali da so dvakrat na isti dan. Na tem, o katerem pišemo, je bilo 230 otrok in 300 odraslih. Taka udeležba bi že napolnila dvorano gledališča. Predaval je tovariš Simeon Tavišič član Turističnega društva Kranj o „Sviči v besedi, silki in pesmi“.

Občinski komite LMS Sevnica bo organiziral 1. in 2. aprila dvodnevni seminar za vodstva vaških aktivov ljudske mladine. Ogledali bodo vsa važnejša vprašanja s področja mladinskih aktivov v novih pogojih pospešene kmetijske proizvodnje.

Dva lokalska ogleda sta bila prejšnji teden v Sevnici. Prvega so opravili za Mikarsovo produktivno združenje. Ta se bo razširila. Sedaj njihovo proizvodnjo v delo bodo podaljšali do ceste, nato pa vzdolž sedanje ograje ob cesti v dolžino 180 metrov. Taka razširitev je za Mikarsovo podjetje zelo potrebna.

Društvo prijateljev mladine v Sevnici skuša zgraditi paviljon za izvenšolsko delo mladine. V njem bi bila delavnica, čitalnica s knjižnico, radio in

Druga lokacija je bila odobrena obratu žaga Koptarne. Z obnovo strojev in naprav za žagarsko proizvodnjo so postali sedanji prostori prejemalniki. Zato bodo dve žagarski dvoranji podaljšali v skladu s hlevovine po 10 metrov, obrnili pa bodo tudi potek dela v drugo smer, kar bo zmanjšalo stroške in olajšalo delo.

Promet v poslovalnici „Komisija trgovina“ pri trgovskem podjetju Slaga v Sevnici je kar znatno. Na plošti pred poslovalnico je dolg seznam stvari; rabljenih in novih, ki jih ljudje ponujajo v prodajo. Marsikomu je poslovalnica že pomagala pri prodaji trivlogov, ležalnic, predmetov. Dobro pa posluje v Slagi tudi krojevalnica konfekcije.

Pri popravilu vaških poti so se prebivalci krajevnega odbora Adlešiči sami lepše odrezali. 30.000 dinarjev pomoči so dobili od občine in s tem zneskom popravili 1,2 km vaških poti. Skupna vrednost opravljenih del presega 200 tisoč dinarjev. Občinski dinar so torej obnili več ko 6-krat.

Na dan žena so prosvetno društvo, mladina in učenci osemletke z združenimi moči pripravili svečano proslavo s lepim kulturnim sporedom. Žene so zasnovo dvorane v šoli popolnoma naplale, nekatera so siale celo na hodnikih.

Na dan žena so prosvetno društvo, mladina in učenci osemletke z združenimi moči pripravili svečano proslavo s lepim kulturnim sporedom. Žene so zasnovo dvorane v šoli popolnoma naplale, nekatera so siale celo na hodnikih.

Pri popravilu vaških poti so se prebivalci krajevnega odbora Adlešiči sami lepše odrezali. 30.000 dinarjev pomoči so dobili od občine in s tem zneskom popravili 1,2 km vaških poti. Skupna vrednost opravljenih del presega 200 tisoč dinarjev. Občinski dinar so torej obnili več ko 6-krat.

Na dan žena so prosvetno društvo, mladina in učenci osemletke z združenimi moči pripravili svečano proslavo s lepim kulturnim sporedom. Žene so zasnovo dvorane v šoli popolnoma naplale, nekatera so siale celo na hodnikih.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Edenski koledar

Cetrtek 21. marca - Simon Petek, 22. marca - Minka, Sobotič, 23. marca - Predrag Nedelja, 24. marca - Srden Ponedeljek, 25. marca - Janez Terek, 26. marca - Ciril Sreda, 27. marca - Branimir

KINO

Cromelje: 23. in 27. III. ameriški barvni film - „Proizvajalec dežja“...

Kostanjevca: 27. III. ameriški barvni film - „Ljubi me all pass me“... Metlika: 28. in 27. III. francoski film - „Plaza“...

Mokronog: 28. in 27. III. ruski barvni film - „Znamstvo deseti“... Novo mesto - Krška: od 23. do 25. III. „Afrodita“...

Sevnica: 25. in 27. III. francoski film - „Ko bi vsi fantje sveta“... Videm-Krško: 26. in 27. III. ameriški barvni film - „Beni Goodman“...

MAROGLAS

PRODAM 4m DOLGE hrastove stebre, primerni za brajo. Naglovo v upravni listi (270-50). NOVO ZELO - UGODNA POGOJNO prodamo mikarsovo peč za kuhanje kjeleja in grejte furmirskih plošč „Opremate“.

PRODAM 4m PANJEV čebel. Vidre Martin Smolenja vas 34. Vesno iz cema, v dobrem stanju, predam. Kovacič, podjetje „Krojač“, Glavni trg 17, Novo mesto.

ISCEM ZENSKO, ki bi v dopolnitveni urah padla na majhnega otroka. Kovac, Novo mesto - Nad mlino - blok III.

TURISTIČNO DRUŠTVO v Dol. Toplicah išče značilne parkov in drugih zdravilsko turističnih naprav. Hirana in stanovanje brezplačna, plača po dogovoru. Prijave pošiljate predsedniku Turističnega društva in ravnatelju zavrtiča.

ISCEM GOSPODINJSKO POMOČNIČNO V Novem mestu. Naslov v upravni listi (271-60). NATAKARICO IN KUJARICO, polkvalificirano ali kvalificirano in vjemko - sprejel Gosuško podjetje „Stari Mayr“, Kranj. Opremljena soba na razpolago.

IZGUBILA SEM ZENSKI DENNIK, zložljiv, svetiljavni barve, dne 16. marca 1960 v Novem mestu. Poštenega najditelevca prosim, da donese pri nagradi odda v upravni listi (273-60).

PREKETI

Obestar Anton iz Rumanje vas št. 30, p. Straža, preklicujem z neresnično, kar sem govoril o Ediju Berkopcu in moji ženi.

ZAHVALE

Vsem, ki ste v tako velikem številu spremlili na zadnji poti našo drago mamicco, ženo teto in svakinjo.

MARIJO RESNIK ter vsem, ki ste ji poklonili venca, ji posvetili skrb v njenem trpljenju, nam izrazili sožalje ter pomagali na kakršnekoli način, se toplo zahvaljujemo.

Posebno se zahvaljujemo zdravniku dr. Časku in medicinskim sestram za nesebično pomoč pri lajšanju njenega trpljenja, organizatorjem navede lepšega pogreba, govornikom, pevcem, prostim društvu Svoboda ter vsem tistim, ki so kakorkoli sodelovali pri zadnjem spremstvu moje ljube žene, pristrčna hvala.

Globoko užalostena družina Resnik

OBVESTILO O CEPLJENJU PSOV

Naknadno cepljenje psov proti stečnim ali območnim Oblo Novo mesto bo za vse zamudnike v letu 1960 od 8. do 10. ure na novomeškem sejmlišču.

GIBANJE PREBIVALSTVA

NOVO MESTO V času od 1. do 14. 3. marca je bilo rojenih 11 dečkov in 11 deklic. Poročila sta 13. Viljem Planinc, uslužbenec, in Marija Barvir, gosposinja, oba iz Maribora.

UMRIJE JE PANJEV čebel. Vidre Martin Smolenja vas 34. Vesno iz cema, v dobrem stanju, predam. Kovacič, podjetje „Krojač“, Glavni trg 17, Novo mesto.

IZGUBILA SEM ZENSKI DENNIK, zložljiv, svetiljavni barve, dne 16. marca 1960 v Novem mestu. Poštenega najditelevca prosim, da donese pri nagradi odda v upravni listi (273-60).

IZGUBILA SEM ZENSKI DENNIK, zložljiv, svetiljavni barve, dne 16. marca 1960 v Novem mestu. Poštenega najditelevca prosim, da donese pri nagradi odda v upravni listi (273-60).

Semič: o samoprispevku

V obratu Kondenzator na Vrtaču so lepo proslavili 8. marca. Proslavo je pripravila sindikalna podružnica, prisotni pa so bili vsi člani kolektiva.

Tri volivce in volivci razpravljajo o družbenem planu in samoprispevku, ki ga bodo uvedli zaradi ureditve in rešitve nekaterih komunalnih vprašanj v Semiču.

prav tak kakršen je bil pred gradnjo bloka. Morali bi razmišljati tudi o bloku s samskimi stanovanji in o stanovanjih za prosvetne delavce, saj ti prebivajo dostikrat v neprimernih prostorih.

V vsako hišo Spod. Posavja, Dolenjske in Bele krajine: DOLENJSKI LIST!

MESARIJA NOVO MESTO n u d i potrošnikom

VEDNO PRESNO MESO IN NAJKVALITETNEJŠE MESNE IZDELKE

Športniki iz Kanjarice gostovali v Karlovcu

Predzadnji teden so bili kanjarški rudarji v gostih pri športnem društvu „Košarce“ iz Karlovca in so se pomerili z njimi v kegljanju, streljanju in namerno puško, odbojki in nogometu. Domačini so bili boljše in v kegljanju, v ostalih disciplinah pa so zmagali gostje.

V kegljanju so bili Karlovčani za razred boljše od rudarjev, kajti slednjim se pozna, da nimajo možnosti za redno vadbo, saj ni v Cromolju niti enega kegljskega domačina, ki bi bil član kegljskega društva. Domačini so podali 327 kegljev, gostje pa le 194.

Veliko izbiro IN NIZKE CENE n u d i Trgovsko podjetje »PRESKRBA« SENOVU

Umrl je najstarejši lovec v okraju

Predzadnji ponedeljek so v Soteski pokopali najstarejšega lovca v novomeškem okraju Jožeta Dularja. Umrl je v 92. letu starosti. Številni lovci so pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti, prišlo pa je tudi mnogo domačinov od blizu in daleč, saj je bil Dularjev oče zelo priljubljen.

Krko, čeprav je bila v bližini italijanska postojanka. Ob grobu se je poslovil od njega v imenu lovške zveze tovariš Stok, v imenu množičnih organizacij pa Jože Peško. Pevski zbor iz Straže je zapel nekaj žalostnih, lovci pa so izstrelili lovsko salvo.

SZDL v MOKRONOGU TEKUJE

Socialistična zveza v Mokronogu se je s precej bogatim sporedom vključila v tekmovanje osnovnih organizacij SZDL v občinskem in okrajnem merilu. Več bomo o tem kmalu poročali.

Tudi stanovanjski problem v Semiču še zdavnaj ni rešen, čeprav je zgrajen 6-stanovanjski blok za IEV. Vsi, ki se bodo vselili v blok, so prišli v Semič konec lanskega leta, ker so kvalificirani in jih obrat Kondenzator potrebuje. Zanje je bil blok tudi grajen. Zato pa je stanovanjski problem v Semiču še zdavnaj ni rešen.

Tudi v Radenci ne spimo

Gasilsko društvo v Radenci ima veliko oporo v svojem podčastniku Jožetu Kobetu, ki je bil na gasilekem tečaju v Medvodah. Predaval je tudi domaćim gasilecem, ki so uspešno opravili izpit za izprašane gasilce. Naše delavno društvo je postalo eno najboljnjih v črnomajski občini. Vinko Springer

Stralska družina v Mokronogu bo začela kmalu urejevati strelišče, pri čemer ji bodo pomagale tudi druge organizacije, predvsem mladina.

Solski odbor osnovne šole

je na zadnji seji razpravljal o ukrepih, ki naj bi izboljšali uspehe, o proračunu in pod. ter sprejel več sklepov.

Obratno pa je bilo v tekmovanju v odbojki. Dvojbo so odločil gostje v svojo korist z rezultatom 3:0.

Dolarjevega očeta se spominjajo tudi mnogi partizani, ki jih je ponesi prepeljal čez

ven naših meja in so jih kupovali celo iz Madžarske.

OBVESTILO o rednih letnih tehničnih pregledih cestnih motornih vozil

OLO Novo mesto - Oddelke za notranje zadeve obveščajo vsa lastnike in upravitelje cestnih motornih vozil, da bodo redni tehnični pregledi v mesecu aprilu 1960, po sledenjem vrstnem redu:

- 1. Za Ob LO Trebnje v Trebnjem dne 4. aprila od 7. do 13. ure za osebne avtomobile in motorna kolesa, od 15. do 19. ure pa za vsa ostala motorna vozila.
- 2. Za Ob LO Žužemberk v Žužemberku dne 5. aprila od 7. do 13. ure za vsa motorna vozila.
- 3. Za Ob LO Cromelje v Cromelju dne 6. aprila od 7. do 13. ure in od 15. do 19. ure za osebne avtomobile in motorna kolesa. Dne 7. aprila v istem časovnem razdobju pa za vsa ostala motorna vozila.
- 4. Za Ob LO Brežice v Brežicah dne 11. aprila od 7. do 13. ure za osebne avtomobile, od 15. do 19. ure za vsa ostala motorna vozila.
- 5. Za Ob LO Videm-Krško v Krškem dne 13. aprila od 7. do 13. ure za osebne avtomobile, od 15. do 19. ure za motorna kolesa, dne 14. aprila v istem časovnem razdobju pa za vsa ostala motorna vozila.
- 6. Za Ob LO Senovo v Senovem dne 13. aprila od 7. do 13. ure in od 15. do 19. ure za osebne avtomobile, znamke „Fiat-Zastava“, dne 22. aprila v istem časovnem razdobju za vse ostale osebne avtomobile, dne 21. aprila v istem časovnem razdobju za motorna kolesa in dne 23. aprila v istem časovnem razdobju pa za vsa ostala motorna vozila, ker je tudi zaključke redne letne registracije.
- 7. Za Ob LO Sevnica v Sevnici dne 16. aprila od 7. do 13. ure za osebne avtomobile in motorna kolesa, od 15. do 19. ure pa za vsa ostala motorna vozila.
- 8. Za Ob LO Novo mesto v Novem mestu dne 18. aprila od 7. do 13. ure in od 15. do 19. ure za osebne avtomobile, znamke „Fiat-Zastava“, dne 22. aprila v istem časovnem razdobju za vse ostale osebne avtomobile, dne 21. aprila v istem časovnem razdobju za motorna kolesa in dne 23. aprila v istem časovnem razdobju pa za vsa ostala motorna vozila, ker je tudi zaključke redne letne registracije.

OB LO naj uredijo z upravami za dohodke tako, da bo njihovo delo v skladu časovno z delom tehnične komisije; to naj bi veljalo tudi za podružnice DOZ.

Lastniki in upravitelji motornih vozil naj si predhodno nabavijo vse potrebne listine kot v letu 1959. Tiskovine za redno letno registracijo in vojno evidenco lahko lastniki dobijo pri Ob LO - upravi za dohodke.

Na tehnični pregled morajo biti zaradi vojne evidences pripravljeni tudi stara motorna vozila, ki so že registrirana za leto 1960.

Treba je strogo upoštevati naveden razpored. Vsi tisti, ki ne nameravajo registrirati motorna vozila, morajo do 1. maja 1960 vozila odjaviti pri ONZ in vrniti evidenčne tablice.

Iz pisarne ONZ Novo mesto

S sejmlišču Na novomeškem sejmlišču v ponedeljek 21. marca ni bilo posebnega prometa. Naprodaj je bilo 885 pujskov, prodanih pa 848. Cene je gibala od 4000 do 14000 K.

Predzadnji ponedeljek so v Soteski pokopali najstarejšega lovca v novomeškem okraju Jožeta Dularja. Umrl je v 92. letu starosti. Številni lovci so pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti, prišlo pa je tudi mnogo domačinov od blizu in daleč, saj je bil Dularjev oče zelo priljubljen.

Njegovo življenje je bilo trnova pot, saj je že kot otrok izkusil mnogo gorja. Pozneje ga je sprejel v službo knez Auersperg, nazadnje pa je bil lovski čuvaj v Brezovci rebri. Na poti od doma v službo se je večkrat srečal s kosmatincem, kar je rad pripovedoval. Znan je bil njegov nežičrni humor in dobra volja.

Dularjevega očeta se spominjajo tudi mnogi partizani, ki jih je ponesi prepeljal čez ven naših meja in so jih kupovali celo iz Madžarske.

V SLOVO JAKOBU MEDVEDU

v vidmu-Krškem se je prejšnji teden razširila žalostna vest, da je umrl tov. JAKOB MEDVED, upokojeni šolski upravitelj, ki je zdaj leta živel v tem kraju.

Tovariš Medved se je rodil 17. februarja 1888 v Ribnici na Pohorju. Kot učitelj je služboval v Ponikvi, Sv. Petru - Medvedje selo, v Bistrici ob Sotli in končno sko-ranj 30 let v Pisciach, kjer je bil tudi šolski upravitelj.

Vse svoje življenje je posvetil vzgoji otrok. V Pisciach je učil kar tri generacije.

Zelo rad je pripovedoval, da je učil tudi predsednika naše republike tovariša Tita, in sicer v četrtim razredu osnovne šole.

X. SAHOVSKO PRVENSTVO NOVEGA MESTA ZAKLJUČENO

Zaenkrat še dva prvaka

Sahovski turnir za letošnje deseto prvenstvo novega mesta je zaključen, navzven temu pa se ne vemo, kdo bo novi prvak novega mesta. Turnir se je namreč končal s skuto zmago prvokategorij...

KAKO SO IGRALI OSTALI SE NEKAJ ZANIMIVOSTI IN STATISTIKE Največ zmag na turnirju po 3 - so dosegli Radovanovič, Sitar in Škerlj, največ porazov pa je zabeležil Vanovc - deset. »Kralj remijev« je bil tokrat Kitak, ki je sedemkrat delil točko in le dvakrat zmagal, 19toč za njim pa sta Fink in Picsek s s remiji Najdaljšo partijo sta igrala Škerlj in Radovanovič. Tekla je 8 ur in 25 minut, oba igralca pa sta naredila 79 potez. Prva šestorica si je pridobila pravico igrati na okrajnem prvenstvu, ki bo konec aprila ali v začetku maja v Novem mestu. Namesto končnega vrstnega reda objavljamo tabelo turnirja, ker je bolj zgovorna kot vse drugo. fm

Table with 15 columns (Player Name, P, R, S, K, A, T, B, O, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XV, Total, Place) listing tournament results for various players like Radovanovič, Sitar, Škerlj, etc.

Prvenstvo SA »GOZDAR« zaključeno

Pretekli teden je bilo zaključeno letošnje prvenstvo sahovskega aktivna »Gozdar« Novo mesto. Na turnirju so v članskem nastopu igrali III. in IV. kategorije (12), prvenstvo aktivna pa je z 10 točkami osvojil Kraševc Drago mesto je s pol točke manj osvojil Kregar, tretje pa Lukšič s 7 in pol točke. Prvi trije so osvojili III. kategorijo. Zanimivo je, da je tretjekategorijec Čupjek - lanski finalist prvenstva novega mesta, na turnirju delil komaj 6. mesto.

SITAR ALI RADOVANOVIC?

Zadnjih smo še zapisali, da so kandidati za prvaka Sitar, Škerlj in Radovanovič. Škerlj je zaradi remija s Sitarjem le tretji, tako preostaneta le še Sitar in Radovanovič, kdo ima več upanja na uspeh? To je težko reči, ker so moči obeh kandidatov za prvaka precej izenačene. V medsebojni turnirski partiji je Radovanovič bolj igral, toda Sitar si je z uspešno obrambo zaslužil dodatne točke. Oba sta vedno parji dobro igrala. Vsak je doveljkrat zmagal in štirikrat remiziral. Od vseh 14 udeležencev sta le zmagovalca ostala neporažena. Nekajkrat sta sicer morala odnehati pol točke (Radovanovič s Finkom in Sitar z Penkom), toda vedno sta se znašla.

SLEPA DEKLICA KOT REŠITELJICA

9-letna slepa deklica je v San Leandro (Kalifornija) rešila dvoje življenj. V neki enodružinski hišici na robu mesta je sredi noči izbruhnil požar, ki je naglo zajel vse sobe. Deklica se je preudila, ko jo je že zajel gost dim. Otok je naglo vstal in se dotipal do svoje matere in desetletnega brata, ki sta spala v sosednji sobi. Ko ju je rebrudila, je bil dim v hiši že tako gost, da mati in sin nista našla rešilnega izhoda. »Sledila mi« je rekla slepa deklica in s varnimi koraki odvedla oba skozi vrata na prosto. (VEČER)

MIZARSKA PRODUKTIVNA ZADRUGA SEVNICA Izdeluje in dobavlja STILNO, LUKSUZNO IN MODERNO POHIŠTVO, sprejema v delo POPOLNO OPREMO HIŠ, HOTELOV, KLUBOV IN OSTALIH DRUŽABNIH PROSTOROV

Privoščimo si zdrav oddih!

Planinsko društvo v Novem mestu vabi v svoje vrste nove člane, zlasti še mladino - Razen Gorjancev spoznavajmo tudi Partizanski Rog, Trško goro, Brezovo reber, Debenc, Mirno goro, Polom z Opatovo goro in druge domače hribe!

Dom Vinka Paderšiča pri Gospodini

Is so tri izlete, ekipi planincev sta se udeležili pohoda ob žici okupirane Ljubljane in zbora v Zavrtnici, Imeli so skoptično predavanje itd.

Med pomankljivostmi društva je predsednik v poročilu omenil premajhno število članov - le 21, premalo obiskov v domu »Vinka Paderšiča« - le 1022 v vsem letu, in premalo naročnikov na Planinski vestnik - le 24. Propagirali so samo Gorjance, pozabili pa na Partizanski Rog, Trško goro in

Ceprav je popolnoma zdrav, mora mali Clarence Hathway iz mesta Stow v ZDA povedati poseben nekaj za govorico, kakršni so sicer namenjeni le gluhošlomi. Njegovi starši (na sliki) so namreč popolnoma gluhošlomi in se s svojim otrokom ne morejo pogovarjati drugače kot z znaki in ga tudi seveda ne morejo slišati, razen tega sta zakonca skoraj slepa in ga zato tudi komaj vidita. Da bi lahko svojo zdoj štiritletnega otroka sama vzgajala, sta morala nesrečna zakonca pred leti izbeževati pravzaprav vojno, ki jima je pomagala dobiti splošno ljudsko čustevanje.

Petelin si je s petjem rešil življenje

V Dragomilji vasi v Beli krajini se je letos januarja pripetilo tole: Bilja je odjuga in proti večeru je padel sneg s strehe sosedovega hleva. Nič ne vedel, da je sneg zasul petelina in da je ostal živ globoko pod snegom. Okrog njega se je začel sneg taliti in petelin je kmalu imel pod snegom še precej prostora. Zjutraj je gospodinja opazila, da ni petelina. Ko je imel sponeščene pod snegom dovolj prostora, je takoj začel peti. Ljudje so ga slišali in ga iskali, dokler niso njegovega glasu zaslišali pod snegom. Kmalu so odkopali živega in zdravega. J. S.

Zakleti grad Miramare pri Trstu

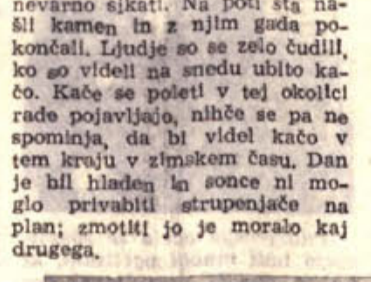
V neposredni sosesčini, onkraj Trsta, pod cesto za Benetke in Gorico, stoji ob morju prelep dvorec. Med leti 1856 in 1870 ga je zgradil arhitekt Junker, ki je projektiral tudi južno železnico Dunaj - Ljubljana - Postojna - Trst. Dvorec je bil zgrajen po naročilu starega habsburškega nadvojvode Maksimilijana, ki so ga mednarodni politikanti tiste dobe napravili za mehikiškega cesarja. To ga je leta 1867 stalo glavo, ko so se osvražnemu tujeu uprli domači Indijanci pod vodstvom Juareza. Maksimilijanova žena Charlotta je nato znorela in umrla v največji bedi.

Soba nesrečne Charlotte, žene mehikiškega cesarja Maksimilijana, kateri se je po močevi smrti omračil um

Kača na snegu v Dol. Suhadolu

Malo nevsakdanjo dogodivščino je doživela 12. marca letos žena logarja Antona Skupka iz Dol. Suhadola, ko je šla na Tolsti vrh. Na zalozenem poti je opazila meter dolgega gada, Krog in krog je bila 10 cm debela snežna odeja, ki je bila ta dan zaradi dežja polodena. Kač je drselo, ko je skušala zlezti v breg, tako da je vedno znova zdrsela nazaj. Ko sta Skupkova in neko deklica prišli do kače se je gad vzpel in jel nevarno siskati. Na poti sta našli kamen in z njim gada pokončili. Ljudje so se zelo čudili, ko so videli na snedu ubito kačo. Kače se poleti v tej okolici rade pojavljajo, nihče pa ne spominja, da bi videl kačo v tem kraju v zimskem času. Dan je bil hladen in sonce ni moglo privabiti strupenjače na planj; zmotiti jo je moralo kaj drugega. J. P.

Knjižnica v Miramuru

Ali poznate domače kraje?

Objavljamo rešitev prve slikovne uganke in izid zrebanja; odgovoriti je bilo treba približno takole: 1. Stavbe na otočku sredi Krke predstavljajo grad Otoček. 2. V gradu je večji del leta 1958 prebival Glavni štab-MDB; vodil je vsa dela za zgraditev avtomobilske ceste Ljubljana-Zagreb.

Kdor je odgovoril tako ali vsaj približno tako, je ustregel zahtevam razpisne nove rubrike. No, tokrat ni bilo težko odgovoriti in je bila večina poslanih odgovorov pravočasno v našem uredništvu. V torek dopoldne smo izžrebali 3 pravilne rešitve izmed 76 poslanih odgovorov. 1. nagrado - 1.000 din, prejme Mimi Malenšek, Semič 45, medtem ko bosta dobila 2. in 3. nagrado (dve lepi knjigi): Vera Perše, Birčna vas 15, p. Novo mesto, in Lini Vovk, Cerovi log 10, p. Sentjernej.

DRUGA SLIKOVNA UGANKA:

1. V »Dolini gradov« so tudi ruševine, ki jih predstavlja naša slika; povej kraj, v katerem se nahaja ta grad. 2. Imenuj z dvema besedama pokrajino, sredi katere leži ta grad. Pogoj za sodelovanje: pismo s pravihim odgovorom mora biti v uredništvu našega lista najkasneje v torek dopoldne. Rešitvi morate obvezno priložiti kupon, ki ga tiakamo posebej na tej strani. Na kuvertu napišite v spodnji levi kot: SLIKOVNA UGANKA. Reševalci iz Novega mesta in okolice lahko oddajo rešitve tudi osebno v naši upravi (Glavni trg 3, vhod iz Dilančeve ulice). Odgovorite kratko in jedrnat! Ne pozabite: vaša rešitve moramo dobiti najkasneje v torek, 28. marca 1960.

Zakleti grad Miramare pri Trstu

Ob gradu je prekrasen park. Na skrajnem pomolu je postavljena sfinga, ki so jo graditelji pripeljali iz Egipta. Kmalu nato se je razširil glas, da ta sfinga nosi nesrečo vsem, ki bivajo v gradu. Dvorec je tako prehal iz rok v roke in neprestano menjal lastnike. Kupil ga je stari bankirski lev Rotschild, in sicer za toliko cekinov, kolikor jih je šlo pokonci postavljenih na tla velike dvorane v gradu. Ker mu je kmalu nato za gobavostjo umrla hčerka, bivajoča v gradu, ga je spet prodal. Med obema vojnama je v gradu bival leta 1931 do 1939 italijanski vojvoda Amedeo d'Aosta, ki je nato pod čudnimi okoliščinami umrl v ujetništvu v Afriki. Med zadnjo vojno je v gradu bival nemški polkovnik Freiner, ki je bil ob koncu vojne ustreljen. Po vojni pa sta bivala v gradu ameriška generala Moore, ki je nato padel na Koreji, in Hodge, ki se je smrtno ponoreščil z letalom. Od tlej se noče nihče več naseliti.

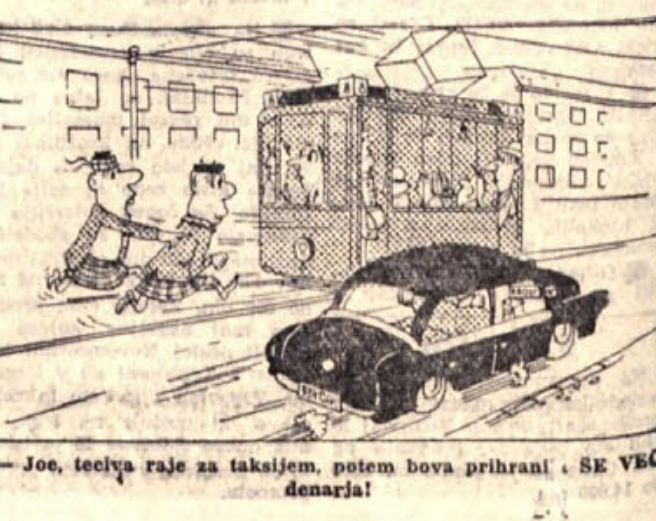
v njem in so ga spremenili v zgodovinski objekt, da je posej muzej. Vraževnost, ki jo je podjetila muhasta usoda, je vsakomur dostopen na ogled. (SLOVENSKI JADRAN)

Dvorec Miramare pri Trstu. Pravijo, da straši

NEKAJ OKROGLIH

A collection of short jokes and riddles under the heading 'NEKAJ OKROGLIH'. Includes riddles about a Turkish man, a doctor, a man and a woman, and a man with a dog.

— Joe, tečiva raje za taksijem, potem bova prihrani SE VEČ denarja!

Kupon št. 2

Planinci na Senovem: ploden obračun

Občni zbor planincev na Senovem je vselej velik dogodek za občino. Tudi nedavni občni zbor je bil zelo dobro obiskan. Poročilo tajnika in predsednika je prikazalo zelo uspešno delavnost tega društva v preteklem letu, posebno pa je vredna pohvale organizacijska proslava 15-letnice zbora kozjanskih aktivistov na Boborju. Društvo je zgradilo na Boborju novo kuhinjo, o kateri so prej sanjali in govorili več let. Razen tega so organizirali planinski teden z mnogimi predstavitvami, lepo so izvedli markacijska dela in več izletov ter doživeli planinske delavnosti v občini. Navezali so tesnejše stike tudi s sosednjimi planinskimi društvi. Na občnem zboru so za vnapem prizadevanje javno pohvalili vrsto članov društva zlasti najzastojnejšega Stojana Šibšo. Občnega zbora so se udeležili tudi predstavniki PZS iz Ljubljane, ob koncu pa je bilo še zanimivo predavanje »Od Triglavca do Ohrida« prof. Ahčina iz Ljubljane. Predavanje so spremljali z zelo lepmi barvnimi diapozitivi. Senovski planinci dobro delajo, to so dokazali; želimo jim le, da bodo tako nadaljevali tudi v prihodnje. J. P.

Američana Malcolm Ross in Charles B. Moore sta se pred kratkim dvignila s posebnim balonom 26.000 metrov visoko, da bi s te bližine laže fotografirala Venero. Pri povratku in pristajanju sta imela smolo, da sta komaj odnesla cel glav (na sliki: polomljena balonska gondola). Toda poskus je menda uspel: bojdja se iz posnetih spektrogramov jasno vidl, da Venero obdaja vodna para, po čemer bi se dalo sklepati, da je na Veneri življenje